

ALUTAGUSE

valla leht

nr 11 (59) november 2022

TASUTA

www.alutagusevald.ee

27. novembril kell 16
Mäetaguse mõisa esiväljakul

Jõulukuu avamine

Jõulutulede süütamine ja valguse jagamine

Esinevad väikesed ja suured päkapikud

16:30-18:00 Mäetaguse Põhikooli jõululaat ja meisterdamine

Iisaku jõululaat

11.12.2022
Kell 10.00-13.00

Iisaku rahvamaja

18. detsembril kell 11-14
PAGARI SELTSIMAJAS

PAGARI PIPARKOOGIMAJA

jõulutoad

MUINASJUTUHOMMIK:
"Õpetlikud muinaslood"

JÕULUKAUNISTUSTE TÖÖTOD:
jõulunehted kuusele või aknale

PIPARKOOKIDE TÖÖTUBA

• Jõuluteemaline FOTONURK • Väike JÕULULAAT
• Vanade JÕULUEHETE NÄITUS

TASUTA

On jälle jõuluaeg

IISAKU SEGAKOORI KONSERT

koos üllatusesinejatega

18. DETSEMBRIL KELL 16
IISAKU RAHVAMAJAS

www.alutagusehuvikeskus.ee ALUTAGUSE HUVIKESKUS

Foto Hea Eeskuju arhiiv

NORF-i tiim Hea Eeskuju 2022 galal

Hea Eeskuju gala toimus juba 15. korda ja konkursi parimaid tunnustati noortekonverentsil Lahe Koolipäev 10. novembril 2022.

Hea Eeskuju on koolinoor, kes on omaalgatuslikult ja vabast tahtest viinud (kodukandis) ellu midagi sellist, mis väärib kogu Eesti tähelepanu.

Jonathan Habakukk

10. novembril käis NORF-i tiim Alexela kontserdimajas Hea Eeskuju 2022 tunnustusgalal. NORF valiti Hea Eeskuju grupiks 2022. Samamoodi nagu 15 individuaalse Hea Eeskuju nominenti kutsuti ka meid lavale ja tunnustati umbes 1200 inimesest koosneva publiku ees. Tegu oli uue kogemusega kõigi meie tiimiliikmete jaoks ning mõnele oli see alguses isegi hirmutav. Oleme väga õnnelikud, et meid on märgatud ja oma tänulikkust ei suuda me siinkohal isegi sõnadesse panna.

Kuna antud tunnustusgalal oli üks osa Lahedast Koolipäevast, siis saime oma tiimiga osaleda ka seal aset leidnud konverentsil. Sellel aastal oli konverentsi teemaks „Just mina muudan maailma“, mis on tegelikult ka meie tiimi moto. NORF-i eesmärk on samuti muuta maailma, aga seda omal moel, andes võimaluse noortele räpparitele esitada enda loomingut ja seda võimaldada esimest korda päris suurel laval ning live publiku ees. Laheda koolipäeva konverentsil oli palju erinevaid

esinejaid, kes rääkisid oma kogemustest ning inspireerisid läbi selle meid enda mõtetega. Igal tiimiliikmel tekkisid kindlasti omad mõtted, aga mind isiklikult mõjutas kõige rohkem Olav Ehala ettekanne, mis oli väga mõtlemapanev ja innustav.

NORF-i korraldustiimi liige Anneken Laureen Trofimov ütles: „Minu jaoks olid Laheda Koolipäeva konverents ja tunnustusgalal väga põnevad. Nii tore oli näha teisi noori, kes tegelevad asjadega, mis neile meeldivad ning kõige selle juures mõtlevad nad ka teiste heaolu peale.“ Teine tiimi liige Hanna Liisa Oispuu lisas: „Tegu oli uue ja väga huvitava kogemusega, mis tulevikus kindlasti meid kõiki inspireerib.“

Leidsime Lahedalt Koolipäevalt ka palju uusi sõpru ning tutvusi. Mitmed neist lubasid meie tegevust järgmistel aastatel igakülselt toetada ja kindlasti ka meie festivali külastada. NORF rühbib edasi ja kohtume juba 2023. aastal Iisaku laululaval, täpsemalt 26. augustil. Festivali programm saab hulgaliselt uuendusi, kohal on mitmed tuntud artistid.

Te ei ole selleks valmis!

• NORF ehk Noorte Oma Räpifestival on Iisaku noorte korraldatud omaalgatuslik projekt, et anda noortele räpihuvilistele võimalus oma loomingut tutvustamiseks ja suurel laval ülesastumiseks.

• Tiimi kuulusid Jonathan Habakukk, Emma Labe, Jaagup Altoja, Kermo Tisler, Marko Männi, Aleksandr Tverskoi, Anneken Laureen Trofimov, Helena Mirtel Aamer ja Hanna Liisa Oispuu.

• Tänavu toimunud NORF-il oli kohal noori räppareid üle Eesti ja peaesinejateks olid Heleza ja clicherik & mäs

• NORF on toonud Iisaku räpiga tegelevate noorte hulgas n-ö kaardile – varem polnud suur hulk noortest sellisest kohast tõenäoliselt kuulnudki.

Fotod Norf arhiiv

Detailplaneeringud

Alutaguse Vallavolikogu kehtestas 27.10.2022 otsusega nr 66 Kuru küla Juuse kinnistu detailplaneeringu.

Planeeritava ala pindala on ca 1,5 ha ning see hõlmab Juuse (22401:004:0768) kinnistut ning osaliselt lähialana 13111 Kauksi-Vasknarva tee (22401:004:0205) maaüksust. Planeeringuga on kavandatud Juuse kinnistu jagamine 5 elamumaa, 1 transpordimaa ja 1 tootmismaa (tuletõrjervee mahuti jaoks) krundiks. Elamukruntidele määratakse ehitusõigus ning tingimused elamu ja abihoonete ehitamiseks. Juurdepääsuks on kavandatud olemasoleva Juuse tee pikendamine planeeringuala osas. Detailplaneeringuga on tehtud ettepanek Alutaguse valla üldplaneeringu muutmiseks maakasutuse juhtotstarbe ning Kuru küla kompaktse asustusega ala laiendamise osas.

Alutaguse Vallavolikogu otsuse ning kehtestatud detailplaneeringuga saab tutvuda Alutaguse valla veebilehel www.alutagusevald.ee/kehtestatud.

***

Alutaguse Vallavolikogu tunnistas 27.10.2022 otsusega nr 67 kehtetuks Alajõe Vallavolikogu poolt 2006. aastal kehtestatud Remniku küla Silla kinnistu detailplaneeringu.

Detailplaneeringu alusel on 2006. aastal läbi viidud maakorraldustoimingud ja moodustatud on 8 elamukrunti - Nurga tee 2, Nurga tee 2a, Nurga tee 4, Nurga põik 1, Nurga põik 2, Nurga põik 3, Nurga põik 4 ja Nurga põik 5. Realiseeritud ehitustegevus ei vasta kehtivale detailplaneeringule ning ehituslubadele. Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise eesmärk on võimaldada olemasolevat ehitustegevust korrastada. Edasiste toimingute puhul tuleb lähtuda Alutaguse valla üldplaneeringust tulenevatest tingimustest, naabruseingustest ja tuleohutusnõuetest.

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise otsusega on võimalik tutvuda Alutaguse valla dokumendiregistris: http://delta.andmevara.ee/alutaguse_vald/dokument/5578054

***

Alutaguse Vallavolikogu jättis 27.10.2022 otsusega nr 68 algatamata Remniku küla Järveääre tee 28 kinnistu detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH). Planeeritav maa-ala hõlmab ärimaa sihtotstarbelist Järveääre tee 28 kinnistut (12201:002:0023), mis asub tervikuna Peipsi järve ranna ehituskeeluvööndis.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kavandada maa-ala puhkeotstarbelised ärihooned ning kõrvalsihtotstarbena elamukompleksi. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek üldplaneeringu muutmiseks ehituskeeluvööndi vähendamise osas. KSH eelhindangu tulemusel jõuti järeldusele, et KSH läbiviimine ei ole vajalik, sest planeeringu elluviimisel ei ole põhjust eeldada olulist negatiivset mõju.

Detailplaneeringu algataja ja kehtestaja on Alutaguse Vallavolikogu, korraldaja Alutaguse Vallavalitsus (Tartu mnt 56, lisaku alevik) ja koostaja on Inari Works OÜ (galina.neiken@gmail.com).

Detailplaneeringu algatamata ja KSH algatamata jätmise otsustega saab tutvuda Alutaguse Vallavalitsuses tööajal ja valla veebilehel: www.alutagusevald.ee/algatatud.

***

Alutaguse Vallavalitsus võttis 31.10.2022 korraldusega nr 500 vastu Vasknarva küla Muuli tee 8 kinnistu detailplaneeringu, mille eesmärk on hoonestusala ja ehitusõiguse määramine äri- ja abihoonete ning väikesadama rajatiste ehitamiseks. Planeeringuala asub Vasknarva küla kompaktse asustatud alal, sadama ja kloostrivahetus läheduses ning hõlmab Muuli tee 8 (13001:001:1142) kinnistut, mille maakasutuse sihtotstarve on 100% ärimaa. 2021. aastal toimunud maakorraldustoimingute tõttu on detailplaneeringu vastuvõtmisel muudetud algset planeeringuala piiri, planeeringuala suurus ei ole muutunud.

Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus ühe kolmekorruselise ärihoone rajamiseks ehitisealuse pindalaga 200 m² – 500 m² ja kõrgusega kuni 8 m. Planeeringukohane maakasutuse sihtotstarve on 60% kaubandus-, tootlustus- ja teenindushoone maa ÄK ja 40% sadama maa LS.

Avalik väljapanek toimub 05.12.-18.12.2022 Alutaguse Vallavalitsuses (Tartu mnt 56, lisaku alevik) ja valla kodulehel www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada planeeringu kohta arvamust.

***

Alutaguse Vallavalitsus teavitab, et Remniku küla Järveääre tee 28 kinnistu detailplaneeringu eskiislahenduse avalik väljapanek toimub 05.12.2022-03.01.2023 Alutaguse Vallavalitsuses (Tartu mnt 56, lisaku alevik). Avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub 06.01.2023 algusega kell 13.00 Mäetaguse teenuskeskuses (Pargi tn 5, Mäetaguse alevik).

Planeeritav ala hõlmab Järveääre tee 28 (12201:002:0023) kinnistut ja osaliselt 13111 Kauksi-Vasknarva tee (12201:002:0298) kinnistut. Planeeritava maa-ala suurus on ca 1,23 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kavandada Järveääre tee 28 kinnistule puhkeotstarbelised ärihooned ning kõrvalsihtotstarbena elamukompleksi. Ehitusõiguse realiseerimiseks äri juhtotstarbega Järveääre tee 28 kinnistul tehakse detailplaneeringuga ettepanek üldplaneeringu muutmiseks ning maaüksuse ulatuses Peipsi järve ehituskeeluvööndi vähendamiseks 100 meetrini.

Planeeringumaterjalidega on võimalik avaliku väljapaneku ajal tutvuda valla veebilehel: www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud ning igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust.

Alutaguse Vallavolikogu ootab ettepanekuid Alutaguse valla aukodaniku nimetuse ja teenetemärkide andmiseks

Valla aukodaniku nimetus antakse erilise auavaldusena Alutaguse vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest füüsilisele isikule, kes oma tegevusega on oluliselt kaasa aidanud valla arengule või vallaelanike heaolule või kes on sündinud, elanud või elab hetkel Alutaguse vallas ning on saavutanud tähelepanuväärseid tulemusi ja üldise tunnustuse kultuuri, hariduse, majanduse, eestluse jmt edendamisel. Aukodaniku nimetust ei anta postuumselt. Valla aukodaniku nimetuse andmisega kaasneb aukodaniku tunnustuse ja aukodaniku märgi (suure vapimärgi) väljandmine ja kandmise õigus ning rahaline preemia.

Teenetemärk antakse füüsilisele isikule Alutaguse vallale osutatud väljapaistvate teenete eest, mis on andnud olulise panuse valla arengule. Teenetemärgi andmisega kaasneb teenetemärgi (väikese vapimärgi) kandmise õigus ning rahaline preemia.

Ettepanekuid valla aunimetuste andmiseks võivad teha üksikisikud, juriidilised isikud, organisatsioonid, seltsid, volikogu ja valitsus. Ettepanek peab olema põhjendatud ja sisaldama:

- 1) aunimetuse saaja kandidaadi ees- ja perekonnanime, isikuandmeid (sünniaeg, elukoht, tegevusala jne);
- 2) aunimetuse saaja kandidaadi teenete loetelu või panuse kirjeldust;
- 3) ettepaneku esitaja(te) nimi(nimed) ja allkiri(allkirjad).

Valla aukodaniku nimetus ja teenetemärk antakse üle Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud üritusel. Kirjalikud ettepanekud palume saata hiljemalt 10. jaanuariks 2023. a e-posti aadressile info@alutagusevald.ee, posti teel aadressile Tartu mnt 56, lisaku alevik, Alutaguse vald 41101 või tuua Alutaguse Vallavalitsusse (sh teenuskeskustesse).

Ülevaade Alutaguse Vallavolikogu istungist

27.10.2022

Marin Grüning vallavolikogu sekretär

- Otsustati muuta SA Pannjärve Tervisekeskuse põhikirja selliselt, et sihtasutusel võib olla kuni 7-liikmeline juhatus ja kuni 3-liikmeline nõukogu.
- OÜ Mehntack juhatusel liige Terje Rattur andis põhjaliku ülevaate Mäetaguse von Rosen SPA hotelli majandustegevusest.
- Otsustati anda Alutaguse Vallavalitsusele ülesandeks tellida Mehntack OÜ müügihinna ja erinevate müügivõimaluste kohta hinnang/analüüs.
- Otsustati vastu võtta Alutaguse valla II lisaelaruve.
- Toimus eelarvestrateegia ettepanekute hääletamine. Eelarve strateegia avalikustamise ajal tehti 13 ettepanekut, millele vallavalitsus andis oma seisukohad. Nendest 11 ettepanekuga oli vallavalitsus nõus, parandused viiakse arengukavva sisse. Hääletamist vajas 2 ettepanekut. Volikogu hääletas vallavalitsuse seisukohti ettepanekute osas, kõik ettepanekud võeti poolthääletusega vastu.
- Otsustati vastu võtta „Alutaguse valla eelarvestrateegia aastateks 2023–2026“.
- Otsustati määrata Alutaguse valla 2022. a, 2023. a, 2024. a ja 2025. a konsolideeritud majandusaasta aruannete auditi läbiviijaks Audest Auditorteenuste OÜ, registrikood 10177426.
- Otsustati vastu võtta „Veeteenuse hinna hüvitamise kord 2023. aastal“, samade tingimustel nagu see kehtib 2022. aastal.
- Otsustati vastu võtta detailplaneeringukohaste rajatiste väljaehitamise ja väljaehitamise seotud kulude kandmise kord Alutaguse vallas.
- Otsustati kehtestada Kuru küla Juuse kinnistu detailplaneering. Planeeritav ala asub Kuru külas, 13111 Kauksi-Vasknarva tee ääres. Planeeringuala hõlmab kinnistut ning osaliselt lähialana 13111 Kauksi-Vasknarva tee maaüksust. Planeeringuala suurus on ca 1,5 ha. Tegemist on maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistuga, mis on hoonestamata. Maa-ala on looduslik heinamaa ja ei ole aktiivses kasutuses haritava põllumaana. Juurdepääs on tagatud Juuse tee kaudu. Planeeringuala piirneb Kuru küla kompaktse asustusega alaga.
- Otsustati tunnustada kehtetuks Remniku küla Silla kinnistu detailplaneering. Planeeringuala asub Remniku küla kompaktse asustatud alal, riigiteede 13111 Kauksi-Vasknarva ja 13159 Karjamaa-Remniku ristmiku vahetus läheduses ning planeeringualale ulatuvad riigiteede kaitsevööndid (30 m äärmise sõiduraja välimisest servast). Planeeringuala läbib ida-lääne suunaliselt elektriühiliini

1-20 kv KUNINGAKÜLA:AJO, mille kaitsevöönd on 10 m mõlemal pool liini telge. Realiseeritud ehitustegevus ei vasta valdavas osas kehtivale detailplaneeringule. Elamukruntidele on antud 2006. ja 2007. aastal ehitusloa elamute ja abihoonete ehitamiseks. Projekteeritud hooned jäävad osaliselt väljapoole detailplaneeringuga määratud hoonestusalasid. Valmishitatud hooned ei vasta esitatud ehitusprojektidele. Ehitusjärgus hooned on müüdnud eraisikutele.

• Otsustati jätta algatamata Remniku küla Järveääre tee 28 kinnistu detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). Alutaguse Vallavolikogu algatas 26.08.2021. a otsusega nr 341 Remniku küla Järveääre tee 28 kinnistu detailplaneeringu. Planeeritav maa-ala hõlmab Järveääre tee 28 (12201:002:0023, ärimaa 100%) kinnistut ja osaliselt 13111 Kauksi-Vasknarva tee (12201:002:0298, transpordimaa 100%) kinnistut. Järveääre tee 28 kinnistule ulatub riigitee 13111 Kauksi-Vasknarva tee kaitsevöönd, mis on 30 m äärmise sõiduraja välimisest servast. Juurdepääs planeeringualale toimub olemasoleva mahasõidu kaudu. Kinnistul asub endise põlevkivikombinaadi puhkebaasi sööklahoone ja selle juurde kuuluv vundament (ehitisealune pind 432 m²). Ehitis on varisenud, kohati on säilinud kuni 2 m kõrgused seinad osad. Vundament on valatud betoonist ja kaetud osaliselt plaatidega. Planeeritava maa-ala suurus on ca 1,23 ha. KeHJS § 33 lõike 6 kohaselt esitati otsuse eelnõu koos KSH vajalikkuse eelhindanguga seisukoha küsimiseks Keskkonnaametile ja Rahandusministeeriumile. Keskkonnaamet oli 11.10.2022 edastatud kirjas nr 6-2/22/14619-5 seisukohal, et lähtudes algatava detailplaneeringu eesmärgist, esitatud KSH eelhindangust, planeeringuala keskkonnamõju ilmnemist (KeHJS § 22 mõistes) ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik.

• Otsustati omandada Alutaguse vallale Aheraine kinnistu hoonestusõigus. Hoonestusõiguse omandamise eesmärk on kasutada Aheraine kinnistule rajatavat motomäge üldsuse ja eelkõige Alutaguse valla huvides motospordi- ja meelelahutusrajatisena.

• Otsustati anda nõusolek maakorraldustoimingu läbiviimiseks ja maa osaliseks võõrandamiseks lisaks Tamme tn 8a. Määrata piiride muutmise tulemusel maakatastris registreeritud katastriüksustega liidetava maa ruutmeetri hinnaks 1 eurot/m². Pindala täpsustub peale katastriüksuste maakatastris registreerimist.

• Otsustati anda nõusolek võõrandada vallale kinnistud Jõe tn 12a ja Jõe tn 12c Alajõe külas. Eesmärgiks on Alajõe puhke- ja sadamaala arendamise laiendamise. Kinnistute omanik soovib müüa mõlemad kinnistud korraga, hinnaga 50 000 eurot.

• Otsustati anda nõusolek kinnistu Põllu tn 1a lisaku võõrandamiseks enampakkumise korras. Vara ei ole vallale vajalik avalikul otstarbel ega valitsemiseks, seetõttu on otstarbekas see võõrandada, et saada tulu. Kinnistu on Alutaguse valla omandis (katastritunnus 13001:001:0967, elamumaa 100%, pindala 3525 m², looduslik rohuma 1079 m², õuema 2446 m²). Määrata kinnistu alghinnaks 15 000 eurot.

• Toimus „Alutaguse valla maanteede (tänavate) ehitamise, hooldamise ja kasutamise kord“ I lugemine.

• Otsustati vastu võtta „Alutaguse valla arengukava aastateks 2022-2030“ uues redaktsioon.

• Otsustati kinnitada Alutaguse Vallavalitsuse struktuur ja teenistuskohtade koosseis. Alutaguse Vallavalitsuse (ametiasutuse) struktuuri lisatakse täiendavalt kaks ametikohta: järelevalvespetsialist 1,0 kohta (valla territooriumil teede- ja ehitusejärelevalve tagamine) ja sotsiaaltöötaja 1,0 kohta (riik annab vallavalitsusele üle täiendavaid ülesandeid sotsiaalhoolekande korraldamiseks /üldhooldusteenus, psüühiliste erivajadustega inimeste teenused, kogukonnajuhate teenus/ koos rahastusega). Muudetakse geoinfospetsialisti teenistusgrupp keskmispetsialistist tippspetsialistiks ning majandusteenistus jagatakse kaheks teenistuseks: majandusteenistus, mille juht on vallavanem ja arendus- ja järelevalveteenistus, mille juht on arendusjuht.

• Volikogu tegi pöördumise Kaitseministeeriumile Katase külas asuva tndmatu sõduri haua ümbermatmiseks.

• Volikogu arutas Katase partisanide mälestuskivi üleandmist Vaivara Sini-mägede Muuseumile.

• Volikogu arutas Vasknarvas asuvat II ms hukkunute mälestuskivi üleviimist Vasknarva kalmistule. Mälestuskivi kohta ei ole ühtegi märgest Alutaguse valla ametlikes dokumentides ega riiklikus ehitisregistris, samuti ei ole see mälestusena kaitse all. Mälestuskivi all või selle vahetus läheduses ei ole teadaolevalt maetuid.

• Volikogu istungi protokoll, vastuvõetud otsused ja määrused leitavad dokumendiregistris: http://delta.andmevara.ee/alutaguse_vald/

Volikogu istungi video: www.alutagusevald.ee/istungid-2022-ii-koosseis

Eesti maa uus väärtus on selgunud

Maa-ameti läbi viidud 2022. aasta maa korralise hindamise tulemusel on Eesti maa väärtus 32,5 miljardit eurot, millest 71% moodustab ehitusmaa väärtus. Võrreldes eelmise, 2001. aasta maa korralise hindamisega on maa väärtus 8,3 korda tõusnud.

Anu Ots
Maa-ameti avalike suhete nõunik

2022. aasta maa korralisel hindamisel said Eesti kõik 761 286 maatükki uue väärtuse ehk maa maksustamishinna. Hindamine tehti Maa-ameti kinnisvaratehingute andmebaasis olevate müügitehingute analüüsimisel seisuga 30.06.2022.

2022. aasta maa korralise hindamise tulemusel moodustavad 71% Eesti maa väärtusest ehitusmaad ehk ehitamiseks mõeldud maad (eelkõige elamu-, äri-, tootmismaad), mis hõlmavad Eesti pindalast vaid 4%. Seevastu metsamaa, mis katab 49% Eesti pindalast, annab vaid 8% koguväärtusest. Siinkohal tuleb rõhutada, et ehitusmaad hinnati ilma ehitisteta ja metsamaad ilma sellel kasvava metsata.

Peamine maa väärtuse kasvu põhjus on 21 aasta jooksul toimunud üldine hinnatõus. Samal ajal kui maa väärtus on muutunud keskmiselt 8,3 korda, on keskmine brutopalk kasvanud 4,8 korda, eluasemekulud 4,3 korda ja elukallidus 2,2 korda.

Maa-ameti maa korralise hindamise projekti eestvedaja Veronika Ilsjani sõnul on 2022. aasta korralise hindamisega saadud üsna hea ülevaade Eesti maa väärtusest, kuid silmas tuleb pidada, et tegemist on masshindamisega ja tulemus on statistiline üldistus. „2001. aasta maa korralise hindamise tulemusi võrreldes kasutades tuleb teadvustada, et toonane hindamine tehti palju suurema üldistusastemega ja hinnangulisemalt, sest infot kinnisvaratehingute kohta oli praegusega võrreldes palju vähem. Suuresti tuginedi siis kaudsele infole ja hindamistulemused esitati hinnatsoonide kohta. Seekord oli hindamisel kasutada piisavalt kinnisvaratehingute andmeid, et arvutada väärtus iga maatüki kohta kasutades automaatseid hindamismudeleid,“ lisas ta.

Veronika Ilsjan selgitas, et automaatseid hindamismudeleid loodi ja maa hinnati paljude inimeste ning arvuti tihedas koostöös. Automaatsete hindamismudelite kasutamine ja tuginede faktilistele tehinguandmetele annab kindlasti usaldusväärsemad tulemused kui varasemad korralised hindamised. „2022. aasta maa väärtuse muutused ei kajasta ainult muutusi kinnisvaraturul, vaid väljendavad ka 2001. aasta võrdlusandmete ebaühtlust,“ märkis ta.

Suurim maa väärtuse muutus on 21 aastaga toimunud Tartu maakonnas (14,8 korda) ja väiksem Saare maakonnas (6,3 korda).

Maakondade puhul sõltub maa väärtuse muutus ka sellest, milline on maakasutuse struktuur erinevates maakondades, kas seal on rohkem elamu- või metsamaad. Maa kasutuse järgi on 21 aasta jooksul enim tõusnud põllumajandusmaade ja elumumaade väärtus (vastavalt 22,5 ja 11,6 korda) ning vähem on tõusnud äri- ja tootmismaa ning metsamaade väärtus (vastavalt 5,4 ja 4,6 korda).

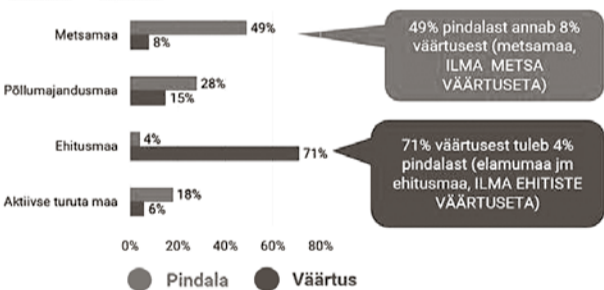
Suuremad maa väärtuse kasvud on piirkondades, kus põllud on asendunud ehitusmaadega ja arendustegevus on olnud aktiivsem. Elumumaade ja teiste ehitamiseks mõeldud maade puhul on suuremad maa väärtuse tõusud olnud Tartu ja Tallinna lähiumbruse valdades, kus kasvud on tüüpiliselt üle 20, kohati ka üle 30 korra. Seevastu vähem atraktiivsetes asukohtades (nt Kohtla-Järve, Loksa, Maardu, Paldiski) jääb elumumaa väärtuse kasv keskmiselt alla 5 korra.

• Vaata maakondades toimunud maa väärtuse muutust SIIT: shorturl.at/tuBNG

• Rohkem infot hindamise kohta Maa-ameti veebilehel.

Iga maatüki väärtust saab vaadata uuenenud maakatastris minu.kataster.ee otsides aadressi või katastritunnuse järgi üles huvipakkuva katastritunnuse ja avades „Maa väärtuse info“.

Pindala vs väärtuse osakaal

49% pindalast annab 8% väärtusest (metsamaa, ILMA METSA VÄÄRTUSETA)

71% väärtusest tuleb 4% pindalast (elumumaa jm ehitusmaa, ILMA EHIJUSTE VÄÄRTUSETA)

Sügisel kontrolli üle suitsuanduri tervis

Päästeamet

Sügis on küttehooaja algus ning lisaks küttesüsteemide korrasolekule tuleb kindlasti üle kontrollida elupäästva suitsuanduri tervislik seisund, sest õnnetusest suudab märku anda üksnes töökorras andur.

Selle aasta üheksa kuu jooksul on puhkenud 21 eluhoonetulekahju, kus on hukkunud ka inimesed. Vaid neljas sellises kodus oli olemas toimiv suitsuandur. Eluhoonete tulekahjusid, kus inimesed on viga saanud, puhkes samas vahemikus 44 ning neist 19 juhul oli olemas toimiv suitsuandur. Eelmisel aastal tehtud kodunõustamiste käigus selgus, et nõuetekohaselt paigaldatud ja toimiv suitsuandur puudus igas neljandas külastatud eluruumis. See näitab, et elupäästavaid andureid on kodudes jätkuvalt liiga vähe ning see omakorda suurendab traagiliste õnnetuste riski.

Arvestada tuleb aga ka sellega, et suitsuanduril, nagu teistelgi tehnikaseadmetel,

on oma eluiga. Selle möödudes väheneb või kaob tema võime õnnestusest õigel ajal märku anda.

„Suitsuandurite eluiga on olenevalt tootjast ja hinnast 3-10 aastat, pärast seda tema töövoime väheneb või kaob. Seepärast peaksid kõik need inimesed, kes on koju suitsuanduri juba aastaid tagasi paigaldanud, kontrollima üle, mis seisus nende suitsuandur on. Selleks tuleb andur laest alla võtta ning kontrollida seadme tagaküljel olevat infot. Seal on kirjas suitsuanduri eluiga. Kui andur on aegunud või kui tagaküljel pole aegumise aega kirjas, tuleb seade kindlasti ja kohe välja vahetada,“ ütles Päästeameti ennetustöö osakonna nõunik Kristina Eesemets.

Ka pealtnäha korralik suitsuandur võib olla oma elu ära elanud. „Aegunud andur võib küll näida töökorras, kuid tema elektrooniline sisu vananeb ja seetõttu ei saa olla kindel tema töövoimes,“ lisas Eesemets ning selgitas, et isegi siis, kui aegunud andur teeb testnupule vajutades häält, võib tema töövoime olla tegelikult märkimisväärselt vähenenud. Aja jooksul kaotab andur tundlikkust

10 fakti maa korralise hindamise kohta:

1. Maa korraline hindamine on turupõhine maa hindamine, mille tulemusena määratakse igale maatükile ligikaudne maa turuväärtus ehk maa maksustamishind. Tegemist on masshindamisega, mille tulemus on statistiline üldistus.
2. Hinnati ainult maad, ei hinnatud kasvavat metsa ja ehitisi.
3. Hindamine tehti andmekogude andmetele tuginedes. Aluseks võeti toimunud kinnisvaratehingute andmed, maad kirjeldavad andmed maakatastris ja teistes andmekogudes ning kinnisvaraturu analüüsiks vajalikud andmed.
4. Maa väärtuse hindamisel arvestatakse asukohta, kasutust, kvaliteeti, taristut, pindala, ehitusõigust.
5. Erineva kasutusega maade väärtus kujuneb erinevalt ja seepärast raketatakse viit hindamismudelit:
  - 1) ehitusmaa mudel,
  - 2) põllumajandusmaa mudel,
  - 3) metsamaa mudel,
  - 4) aktiivse turuta maa mudel ning
  - 5) ehitusõiguse mudel (ainult Tallinna ja Tartu kesklinna piirkondades ehitusmaa väärtuse hindamisel).
6. Maa korralise hindamise tulemusi kasutatakse maamaksu alusena ja talumistasude alusena, aga neid võib kasutada ka lihtsamates tehingutes ja maa väärtuse kajastamisel bilansis.
7. Maa maksustamisel võetakse 2022. aasta korralise hindamise tulemused aluseks 2024. aastal.
8. Uued maamaksu määrad kehtestab kohalik omavalitsus hiljemalt 1. juuliks 2023. Seadusega on maksimaalseid maamaksu määrasid langetatud 2,5–5 korda.
9. Seadusega on seatud maamaksule kasvupiirang – sõltumata sellest kui palju maa väärtus on tõusnud, ei kasva maamaks rohkem kui 10% aastas.
10. Maa korralise hindamise tulemustega tutvumise ja tagasiside andmise aeg ei ole piiratud. Maaomanikel on soovitatav tulemused üle vaadata ühe aasta jooksul.

Lisainfo: Veronika Ilsjan,

Maa-ameti maa korralise hindamise projektijuht veronika.ilsjan@maaamet.ee
mob 5683 3535

Elering remondib Alutaguse vallas kõrgepingeliine

Illimar Vahtras
Eleringi projektijuht
Marten Raidma
Eleringi projektijuht

Eesti on koos naaberriikide Läti ja Leeduga võtnud sihiks hiljemalt 2025. aasta lõpuks oma elektrisüsteemid Venemaast lahti ühendada. See tähendab, et ka Alutaguse valda läbivad kõrgepingeliinid tuleb töökindluse tõstmiseks rekonstrueerida.

Alutaguse vallas on hetkel rekonstrueeritaval Balti-Tartu õhuliinil kõik 119 uut masti püsti ning toimuvad veel viimastes lõikudes juhtmete kerimistööd. Suuremad tegevused lõppevad novembris. Pärast tööde valmimist tagatakse heakord ning demonteeritakse kasutusest välja jäävad vanad õhuliinid. 2023. aasta teises pooles algab ka viimase õhuliini, Viru-Tsürguliina rekonstrueerimine, mis Alutaguse valla territooriumil peaks valmis saama 2024. aastal.

KOLM OLULIST MUUDATUST

Tegemist on kolme Balti riigi ühisprojektiga, mis toob kaasa kolm suuremat muudatust.

Esitaks ja peamiselt tagab Venemaa süsteemist lahkumine meie elektri olemasolu igal ajahetkel ehk turvatunde ning seda sõltumata suure idanaabri tegevusest, tahtest või plaanidest. Sest kuigi me enam elektrit Venemaalt ei impordi, oleme täna ikkagi sõltuvuses ebasõbralikust naabrist, keda meil on vaja, et meie väikeses elektrisüsteemis toimimiseks vajaliku sagedust hoida. Ei ole vaja olla julgeoleku- või energeetikaekspert, et mõista – see ei ole meie jaoks hea lahendus. Kui Venemaa peaks ka otsustama Baltimaad oma sagedusalast varem välja lülitada, siis saame hakkama, ent iga rekonstrueeritud kilomeeter liine tõstab kindlust.

Teiseks vahetatakse projekti raames kõik seni idast lõunasse kulgevad vanad ja väsinud liinid tänapäevaste vastu, mis lisab elektrisüsteemile töökindlust veel väga pikaks ajaks.

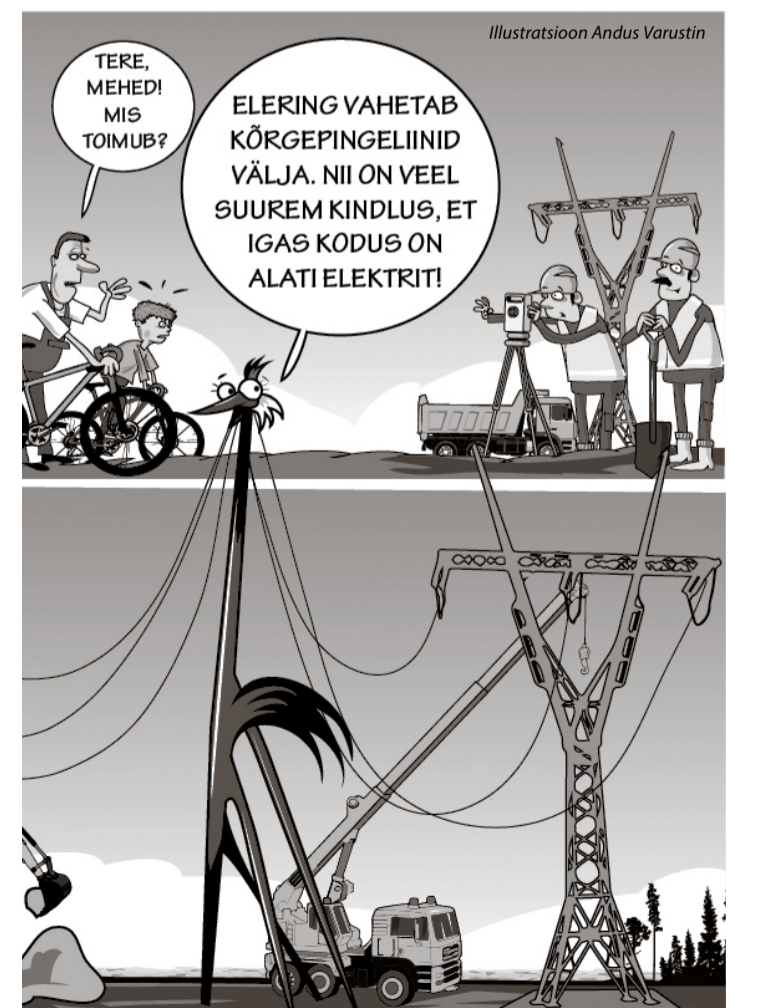
Kolmandaks vabaneb üle Eesti liinide alt ning kaitsevööndiga seotud piirangutest sadades hektarites kasutult seisnud maad - kokku nii palju, et kui see oleks üks plats, saaks sinna rajada 1400 jalgpalliväljakut.

KOOSTÖÖ MAAOMANIKEGA ON OLULISEL KOHAL

Püüame töid tehes liinide läheduses elavaid ja töötavaid inimesi võimalikult vähe häirida. Elektrikatkestusi tööd kaasa ei too, sest kõigi töödega seotud alajaamade toide on dubleeritud.

Mõistame, et maaomanike jaoks ei ole rekonstrueerimine alati mugav, seda eriti sügisel, mil maa on porine. Arusaadavalt ei ole nii mastaapseid ehitustöid võimalik läbi viia märkamatuult. Lubame teha tööd kiiresti ja säästvalt, kindlasti antakse ka maaomanikele piisavalt varakult teada, millal töödega nende juures alustatakse. Tööde käigus tekkinud segadus likvideeritakse, ehitusjäädid viiakse ära esimesel võimalusel.

Oleme väga tänulikud kohalikele omavalitsustele ja maaomanikele, kes mõistavad, et kõrgepingeliinide kiires tempos rekonstrueerimine on terve Eesti energiapuuduse huvides. Koostöö on olnud suurepärase. Sünkroniseerimine mandri-Euroopaga läheb Balti riikidele ja Poolale kokku maksma ligikaudu 1,6 miljardit eurot, millest Eesti osa on üle 300 miljoni euro. Projektist 75% rahastab Euroopa Liit, ülejäänud 25% vajaminevatest investeeringutest tagatakse Eestis Ülekoormustulu Fondist.

Huviharidus – kellele ja milleks?

Pille Nagel
Iisaku Kunstide Kooli direktor

Olen märganud, et mõnikord tekitab segadust, mis on huviharidus ja mille poolest see huvitegevusest erineb? Peamine erinevus seisneb selles, et huviharidust antakse Eesti Hariduse Infosüsteemis kinnitatud õppekavade alusel. Alutaguse vallas annab huviharidust Iisaku Kunstide Kool. Ringitegevus, noortekeskused ja väljasõidud liigituvad huvitegevuse alla, mis on samuti tore ja tähtis valdkond.

Ühest küljest annab huvikool vundamenti erialaseks edasi õppimiseks. Viimase kümne aasta sees on meie vilistlased jätkanud kunstide koolis alustatud eriala haridusteed näiteks Tartus Pallases, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriaakadeemias, Tallinna Muusikakeskkoolis ja Eesti Kunstiakadeemias. Aga üks esinemisjulgus, ettekujutusvõime, loomingulisus ning treenitud peenmotoorika on kasuks tulnud ka paljudele teistele meie vilistlastele, kes on valinud mõne muu ala arstist ehitusinsenerini. Kuna huvikooli õpingud on süsteemsed ja kestavad mitu aastat, siis saab siin kindlasti treenida oma sihikindlust ja kohusetunnet. Kunstide kooli tülles tasuks võtta eesmärgiks lõpetada vähemalt noorem aste muusikas ja tantsus, mis kestab neli aastat. Veel parem plaan on läbida põhiope, mis kunstis kestab viis aastat ning muusikas ja tantsus seitse aastat. Kaunid kunstid lihtsalt vajavad pikaajalist harjutamist, et tekiks vilumus ja oskused saaksid omandatud.

Minu arvates on aga teine väga tähtis aspekt ka see, et huviharidus annab inimesele hobi, millega tegeleda ja millest rõõmu tunda terve elu. Harjumused kujunevad välja nooruses. Kui tekib harjumus tunda rõõmu pillimängust, tantsimisest, kunstiga tegelemisest ning ka harjumus kultuuri tarbida, siis ma usun, et see aitab hoiduda kahjulikest harjumustest ning aitab seeläbi tugevdada inimeste vaimset tervist. Kätesaadav huviharidus võiks olla üks võimalus, mis aitab tulevikus vähendada sotsiaalvaldkonna kulutusi.

Poejärjekorras jääb kahjuks silma, et keskealiste ja vanema-poolsete meeste ostukorvi rändab sageli ka pudel kange-mat. Mis teha, kusagilt peab ju inimene oma igapäevase rõõmuhetke saama. Kui mõtlen tagasi oma lapsepõlvele, kui ise muusikakoolis käisin, siis muusika- ja kunstiharidus olid sel ajal väga raskesti ligipääsetavad. Õppima võeti katsetega ning nädalatuundide arv oli suurem kui tänapäeval tavapärase – muusikakooli vanemates klassides 8–10 tundi, kunstikoolides 13 tundi. Selle kõrvalt muudeks harrastusteks naljalt aega enam ei jäänud. Muusika- ja kunstikoolid asusid vaid suuremates linnades. Näiteks Iisaku lastel tuli Jõhvi muusikakooli sõita. Poisse oli minu koolikaaslaste seas õige vähe, muusikakoolis õppisid tol ajal põhiliselt tüdrukud.

Praeguseks on Eestis väga hästi üles ehitatud muusika-koolide võrk. Ope on muutunud paindlikumaks. Paljudes muusikakoolides, sealhulgas ka meil, on seisukoht, et õppima tuleb võtta võimalikult kõik soovijaid ja katseid enam ei tehta. Pole saladus, et nii mõnigi tuntud muusik jäi lapsepõlves ebamusikaalseks tunnustatuna muusikakooli ukse taha. Poiste osakaal õppijate seas on tubliski tõusnud. Iisaku Kunstide Kooli õpilastest ligi 40% on poisid. Loodan, et tänapäeva noorte põlvkond oskab tulevikus oma rõõmuallika leida kaunitest kunstidest ja on seeläbi õnnelikum ja paremas vaimses vormis. Kontaktid vilistlastega näivad mu arvamust kinnitavat. Jääb silma, et mingil moel tegelevad endised õpilased oma huvialadega ka täiskasvanuna edasi. Kes käib tantsutrennis, kes mängib oma lastega kodus pilli, kes maalib, fotografeerib, teeb käsitööd või laob imeilusaid kaminaid, kes külastab kontserte ja näitusi. Tundub, et üks kasulik pisik on kunstide koolist kaasa saadud.

Erasmus+

Ljudmila Roy
Mäetaguse Põhikooli inglise keele õpetaja

Mäetaguse Põhikool osaleb rahvusvahelises Erasmus+ projektis „No Waste, but haste for a good fate“. 4. õppereisi sihtkohaks oli Hispaania saar Mallorca.

Kohtumise teemaks oli plastik ja selle mõju inimese elule. Kohe esimesel päeval saime teada, et plastik on katastroofiliselt suur probleem Mallorca saare, selle elanike ja loomastiku jaoks.

Arta linn, kus asub vastuvõttev kool IES LLORENÇ GARCÍAS I FONT, on üks maaliline koht, kus vaatamata oma ülimalt kitsastele tänavatele ja lihtsatele ehitistele, oli tunda elu, kaasaegset elurütmi, samas perekondadevahelist lähedust ja suhete soojust. Arta kool, selle õpilased ja nende vanemad võtsid meid vastu avasüli, meie õpilased majutati kohalike kodudesse, kus neisse suhtuti nagu oma enda lastesse. Hispaania pered kiitsid igati Eesti õpilasi nende viisakuse, heade kommete ja abivalmiduse eest.

Nädala jooksul said õpilased üheskoos teistega mõtiskleda plastiku kahjuliku mõju üle ja pakkuda alternatiivseid lahendusi selle kasutusele; nautida sportlikke mängu ja veealasi

Foto erakogu

(aerutamist ja kanuüõitu) kuulsas Porto Cristo rannas; ujuda imelises lahes peale väsitavat 4,5 km matka; külastada saare pealinnas Palmas ülikooli, kus tehti erinevaid laborikatseid plastikuga; käia vaatamas Parlamendi maja ja istungite tuba; koristada plastikut Colonia de Sant Pere küla rannas; kohalike Hispaania naiste juhendamisel punuda palmilehtedest ribasid, millest tehakse erinevaid tooteid (kotid, mööbliesemed, kübarad jne), mille kaudu üritavad kohalikud plastiku kasutamist minimeerida.

2023. aasta jaanuari lõpus on Mäetaguse Põhikooli kord võtta vastu välisõpilasi ja -õpetajaid ning keskenduda vee säästmise probleemile. Need õpilased ja õpetajad, kes tulevad Eestisse talvel, on juba eelil ja üritavad endale kujutada ette, mida see talvine ja lumine maa võiks endast ette kujutada.

Hetkel on käimas tegevuste kavandamine ja vastuvõtivate perede otsimine. See on meie kooli jaoks täiesti uus, kuid väga kasulik kogemus.

Iisaku Gümnaasium võõrustas Erasmus+ projekti raames väliskülalisi

Sirly Pärnaste
Iisaku Gümnaasiumi õpetaja

Iisaku Gümnaasium osaleb Erasmus+ projektis, mis on kestnud juba mitu aastat. Iisaku Gümnaasiumi partneriteks on koolid Rumeeniast, Belgiast, Tšehhist, Portugalist ja Türgist. Projekti nimi on „The future we choose“ ehk „Tulevik, mille me valime“. Nagu pealkiri ütleb, siis projekti eesmärk on noori toetada, et neil kujuneksid välja tulevikuvisioonid. Selleks minnakse koolides ja projektikohtumistel süvitsi erinevate teemadega nagu näiteks, kuidas tulla toime kriisisituatsioonidega, milline on olnud meie riikide minevik, millised ühiskonnaprobleemid eksisteerivad meil täna, milline võiks olla ideaalne ühiskond meie noorte arvates ja paljud muud teemad.

9.–14. oktoobrini oli Iisaku Gümnaasiumil au võõrustada partnerkooli. Kokku tuli külla 25 õpilast, keda majutasid meie enda õpilased ja 12 õpetajat. Nädala jooksul keskenduti mitmetele olulistele teemadele, analüüsiti iga riigi põhiseadust ning otsiti nendevahelisi erinevusi ja sarnasusi. Korraldasime debati teemal „Mida muudaksid, kui oleksid direktor või linnaapea?“, arutlesime, milline võiks olla ideaalne kool ja linn. Viisime külalised ekskursioonile Tallinna, kus külastasime ka riigikogu. Käisime ka Narvas, kus tutvustasime meie ajalugu ja eluolu Ida-Virumaal. Lisaks käisid meil ka mitmed külalised: Timo Juursalu õpetas meie külalistele discgolfit, Kaia Talver käis rääkimas, kuidas Eestis vanglad teevad koostööd koolidega ning Eesti Politseimuseum käis tegemas kriminalistika ja lahkamise töötube.

Pidasime oluliseks tutvustada ka meie kooli eripärsid ja viisime külalised lasketiiru ning andsime neile võimaluse osaleda meie kooli ainetundides. Nädal lõppes toredate lõpupeoga Mäetaguse rahvamajas. Iisaku Gümnaasium tänab südamest kõiki peresid, kes majutasid külalisi ning kõiki õpetajaid, kes aitasid projekti teostada.

Kontsert Viru-Nigulas

Alevtina Jermakova
Viru-Nigula rahvamaja kultuurikorraldaja

23. oktoobril toimus Viru-Nigula rahvamajas rahvamuusika kontsert, kuhu olime esinejateks kutsunud kolm pärimusmuusikut Alutaguse vallast. Dan-Voldemar Dehteruk, Meeli Õunap ja Pille Nagel esitasid erinevate maade pärimusmuusikat ning viisid kuulajad oma kontserdil reisile ümber maailma. See oli tõeliselt huvitav ja ilus kontsert, mille jooksul tutvustasid muusikud publikule ka erinevaid pille ning muusikateoste päritolu ja ajalugu. Soovijad võisid isegi tantsida.

Kontsert, valitud repertuaar ja artistid ise kinkisid kohaletulnud inimestele palju rõõmu ja soojust sügisel päeval.

Rahvamuusikakontsert juhatas sisse kontsertsarja, mis koosneb kolmest kontserdist, iga kontsert on oma stiilis ja žanris. Tegemist on ühe projektiga, mis on toetatud ja osaliselt rahastatud Eesti Kultuurkapitali poolt. Projekti eesmärk on tutvustada inimestele rikkalikku ja mitmekülgset muusikamaailma. Järgmine kontsert toimus juba 12. novembril. See oli klassikalise muusika kontsert, mis on korraldatud koostöös Pille Lille Muusikute Fondiga. Detsembris on ees pop- ja jazzmuusika kontsert, mis toimub Aseris.

Foto: erakogu

Umbes täpselt viis aastat tagasi ajasime juttu Dello Pagariäri peremehe Raio ja perenaise Silviga ajalehe „Meie Keskel“ tarvis. Jutt lõppes sellega, et eks näis, kaua nad jaksavad. Nüüdseks on aga selge, et päev enne jõule paneb Dello Pagariäri oma ukseid lukku. No talje mõttes võiks ju rõõmustada, et üks kiusatus vähem, aga jah, nukrus on hinges. Justkui üks Iisaku sümbol on peagi kadumas, sest ei tule enam meeldegi Iisaku alevipilt ilma pagariärita.

Pagariäri avati 13. detsembril 1997 ja kõik need aastad on tegutsenud pereettevõttena. Kokku 25 aastat.

Merle Pikhoff

Nuorelt rabad, vanalt magad

Lüganuse vanasõna

Mis tundega te seda 23. kuupäeva ootate?

Raio: Rahuliku tundega.

Silvi: Mina isegi juba ootan seda päeva. Kogu selle aja jooksul ei ole ju mingit puhkust olnud. Lihtsaim oli corona aeg, sest siis oli teada, et laupäev ja pühapäev on vabad, keegi ei saa mingit sündmust tähistada ja peolaudu ei tellita. Olen ikka mõelnud, et huvitav, mis tunne see on, kui ei pea nädal aega järjest tööle minema. Võib-olla on nii, et kolme päeva pärast ei tea ma, mida ette võtta selle vaba ajaga, aga proovida tahaks.

Mis nüüd edasi teete, põrutate soojale maale, pistate varbad kuskil ookeani lainetes ja hoiate mõnusad kokteilid käelatuses?

Silvi: Mulle ei meeldi reisida, Raiole veidi vist meeldiks, aga... Mulle meeldib tikkida. Selleks pole ammu aega olnud, nüüd siis ehk õnnestub.

Kuidas te kogu sellele 25 aastale tagasi vaatate? Mis on teinud enim rõõmu, mis on olnud kõige keerulisem?

Silvi: Minu jaoks oli kõige keerulisem Iisakusse kolimine. Meil oli Pärnumaal elamine sisse seatud, talupidamine käsil, seal olid sündinud meie lapsed. Aga Pärnumaal oli talunikke sedavõrd palju, et maad jäi väheks, juurde ei olnud võimalik osta ja seega ei saanud edasi areneda. Lasingi siis Raiol end ära veenda ja täna tunnen end Iisakus küll juba nagu kodus.

Raio: Kodukanti külastades tuldi pakkuma pagarikoja seadmeid, keegi oli need endale soetanud, aga mõttest loobunud ja seega olid vahendid saadaval.

Silvi: Mina küpsetada ei osanud, see isegi ei meeldinud mulle. Ma teen meelsasti küll süüa, aga küpsetamine on pigem selline asi, milleks olen pidanud end sundima. Õnneks meil väga vedas ja leidsime kondiitri Margarita Šavošina, kes nii minu kui meie edaspidised töötajad välja koolitas. Tema ei osanud eesti keelt, mina ei osanud vene keelt, aga hakkama me saime.

Raio: Umbes viis aastat peale pagarikoja avamist ostime maja, millest olime seni mõnda ruumi Eesti Telefonilt rentinud, endale. Tekkis köögi ja kohviku võimalus. Maal elades ja ettevõtlusega tegeledes tuleb kõik teenimisvõimalused ära kasutada, sest et ega see pagarikoda pole just suur rikkuse allikas.

Mis neist kolmest on enim vee peal aidanud püsida, pood, pagaritöökoda või kohvik?

Raio: Ikka tootmine. Pood on kõrval olnud selleks, et toodangut realiseerida. Kui alustasime, siis oli palju väikesi kauplusi, kus võeti heal meelel meie toodangut müüki, aga aja jooksul on need enam-vähem kadunud, suured ketid on oma tulekuga need alla neelanud. Nii et kui algusaastatel läks suur osa energiast selleks, et toodang laiali vedada, siis edaspidi tuli see enamasti oma kaupluses realiseerida. Palju on tulnud juurde väiketegijaid, kes ka küpsetavad ja oma toodangut pakuvad. Varem seda ei olnud.

Et siis kogu aeg on olnud vaja oma eksistentsi eest võidelda?

Silvi: Suvel siiski tuleme ilusasti omadega välja, talvine periood on olnud keerulisem. Ja no eks see elektri hind aitas lõpetamissoovile ka kaasa, muidu ehk oleks veel paar-kolm aastat edasi ponnistanud.

Raio: Väga keeruline on väikese pereettevõttena täita igasuguseid nõudeid, mis mõõduvad kõiki ühe mõõdupuuga, olgu sul kaks või kakssada töötajat ja nende täitmine käib nii mõnelgi puhul lihtsalt rahaliselt üle jõu.

Silvi: Rasketest hetkedest aitas palju üle see, kui hakkasime tantsuringis käima. Kui vahel enne proovi olidki väsinud ja mõtlesid, et ei jaksa minna, siis kohale jõudes oli ikka alati tore ja see andis tohutult energiat tagasi.

Mulle tundub, et töötajad teie ettevõttes ei ole kuigi tihti vahetunud? Millega te neid kinni olete hoidnud?

Silvi: Natuke on ikka vahetunud ka, aga tõesti mitte palju. Mõned on lahkunud näiteks

elukohavahetuse pärast. Meie töötajad on kõik toredad olnud, Ülle on olnud tööl 19 aastat, Riina 17, Eveli 9. Ehk on nad püsinud selle pärast, et me ei ole olnud kurja ülemuse rollis vaid me ise oleme ka alati tööd teinud.

Raio: Mumm (nii kutsub Raio oma kaasat) ei ütle ju kellelegi pahasti ja minul ka ei luba.

Kas pagariäri võiks nimetada teie elutööks või tegelikult on väljakutseid olnud teisigi?

Silvi: Minule vist on.

Raio: Minul on olnud muidki töökohti.

Silvi: Enne pagariäri pidi ju Raio olema alailma mingi keerulise majandi juht. Kui töötas ühe üles, siis pidi kohe järgmise raske ette võtma. See käis päris korralikult närvidel. Aga tema on alati nautinud väljakutseid.

Mis tunne on anda oma elutöö kellelegi edasi? Lootsite ettevõtet alustades, et keegi lastest ühel hetkel jätkab?

Raio: Mina küll mitte. Tookord olid kõik juba oma valikud teinud, poisid Margo ja Raio oma elu peal ja tütar Sirje oli siis ja on siiani väga innustunud õppija. Nii et pagareid neist küll loota polnud.

Kas ostuhuvilisi on olnud palju?

Raio: Helistajaid oli palju, aga praeguseks pole paraku kokkuleppeid sõlmitud. Pigem on nii, et müüki lähevad seadmed ja maja eraldi. Hetkeseis on selline.

Nii kurb kui see meile, kõrvalseisjatele, ka ei tundu, mõistan mina küll Silvi ja Raio otsust. Nad on tõesti rabanud tööd sellise tempoga, et pole saanud kuigi tihti isegi oma lapselapsi külastada. Aga neid on paaril 11. Ja õnneks saab kogu pere kokku vähemalt paar korda aastas.

Muide, päevale, kui me selle intervjuu pärast kokku saime, eelnes Raio ja Silvi tutvavaks saamise 50. aastapäev.

Tehke järgi!

Saia- ja kooigiisu tuleb aga täis süüa 23. detsembriks.

Virumaa noorte kodulookonverentsil oli esindatud ka Illuka Kool

Ene Raudar

Õpilaste kodu-uurimiskonverents, (mis mõnes mõttes on ka konkursid), hakati Virumaal korraldama juba 1978. aastal, kuid kodu-uurimisingid tegutsesid koolide juures juba 60-ndatest. 1990-ndatel jäi nii Lääne- kui Ida-Virumaal asi soiku kuni Viru Instituut sellele 2016. aastal taas elu sisse puhus.

Selle sügise hakul Rakveres, Lääne-Virumaa keskraamatukogus toimunud noorte kodulookonverents oli arvult kuues (COVID-pandeemia tõttu jäi üks aasta vahele). Osavõtjate arv on aastate jooksul kasvanud kahekordseks, kuigi tänava esitati töid varasemast vähem ning vähenenud on ka osalvate maakoolide arv. Ka teemade valik on aastate jooksul avardundanud: perekonna-, kodukandi- ja koolilugude kõrval on uuritud tervist, õhu kvaliteeti, naiste riietust, distantsõppe mõjusid jms. Instituut võtab kõik tööd vastu, kuid valib neist esitluseks välja siiski Virumaaga seonduvat.

Selle aasta konkursile laekus 35 tööd neljateistkümnelt koolist. Nende seas kolm tööd ka Illuka põhikooli õpilastelt: Anastassia Romanenko („Susside viltimine“, juhendaja õp Irja Annus), Kirke Otti („Paberilt lavale“,

juhendaja õp Piia Otti) ning Helar Richard Ekšteini („Koolitee kaardistamine liiklusohutuse seisukohalt“, juhendaja õp Emilia Landra). Kui Anastassial on põhikooli lõpetamine veel ees, siis Kirke ja Helar jätkavad õpinguid juba gümnaasiumis.

Kõigi meie õpilaste loovtööd said positiivse hinnangu ja tänukirja, kuid erilist tõi esile Helari oma. Tema „Koolitee kaardistamine...“ valiti oma vanusekategorias parimate hulka ning kutsuti seda konverentsile esitlema.

Helar Ekšteini. Foto Ene Raudar

MTÜ Viru Instituut on 2008. aastal vabatahtlikkuse alusel loodud isikute ühendus, mille liikmeskond on kahe Virumaa ülene ning mis tegutseb avalikes huvides. Tegevuse eesmärk on väärtustada Virumaa ajaloo tähtsust, kultuuripärandi hoidmist ning pärimuskultuuri kogumist, uurimist, publitseerimist ning säilitamist.

Korraldajad ei määra võitjaid ega tekita paremusjärjestust, vaid tõstavad esile teemat, lähenemisviisi, analüüsimise oskust, materjalide kasutust ja olulisust Virumaale või oma kodukohale.

Tänavuste õpilastöödega saab tutvuda instituudi kodulehel ning novembris avaldatakse ka e-kogumik kõikide tööde kokkuvõtetest. Kõik tööd säilitatakse sihtasutuses Virumaa muuseumid.

NB! Kuna koolides käib usinalt (eriti just nüüd, sügisel) õpilaste loovtööde teemade valimine ja kaardistamine, siis võiks juba varakult arvestada ka Viru Instituudi üleskutsega, et see haakuks kodukoha kultuuripärandiga (inspiratsiooni saab nende kodulehel vastava teemaga tutvudes) ning leidkem südikust need hiljem ka konkursile saata. Täpsem info leiab kodulehelt viruinstituut.ee/kodu-uurimiskonkurss-2023/

Illuka Kooli õpetajad osalesid rahvusvahelisel konverentsil

Illuka Kooli õpetajad

23.-28. oktoobrini toimus Nordplus projekti "Digital Creative Education" viimane mobiilsus Riias. Meie võõrustajaks oli sel korral Rigas Zolitüdes Gümnaasium, pea 1500 õpilasega mammutkool. Päevad olid tegevusterohked ja sisukad.

Viimase projektkohtumine peasündmuseks oli 25. oktoobril toimunud rahvusvaheline konverents "Digital Solutions in Education for the Future of Learners", mille eesmärgiks oli julgustada õpetajaid kasutama digivahendeid oma igapäevatoos. Olime konverentsil aktiivsed osalejad ja viisime ise läbi ingliskeelse töötoa, mis sai meie rõõmuks ka rohkesti positiivset tagasisidet.

Konverentsil osales rohkem kui 80 haridustöötajat 17 erinevast Läti koolist ja 5 rahvusvahelisest koolist (Norlights Montessori Kool, Norra; Edukateka hariduskeskus, Leedu; Grigiškes „Sviesos“ Gümnaasium, Leedu; Šiauliai Sanatorine Kool, Leedu ja Illuka Kool, Eesti).

Lisaks konverentsi korraldamise ja läbiviimisega seotud tegevustele jõudsime tutvuda ka kohaliku kultuuri ja ajaloo, külastasime Riia vanalinna ja toomkirikus toimunud orelikontserti. Toredaks koostevõtteks oli Riia külje all Babites töötavas Laci leivatehases leiva ja küpsiste valmistamine.

Projekti käigus saime häid mõtteid ja uusi digitaalsete õppelaendusi, hulgaliselt välis tutvusi ja hindamatut keelepraktikat. Vaadates tagasi viimasele projektkohtumisele on märksõnadeks koostöö, inspiratsioon ja sõprus. Kindlasti jätkame oma suurepärase koostööd ka järgmistest projektidest.

Foto Mirjam Vinkler

Robotex International eelvõistlus

Kurtna noortekeskuse noored osalesid 1.11.2022 Robotex Internarionali eelvõistlusel.

Sellel aastal toimuvad üle Eesti Robotex International eelvõistlused, mis tagavad parimatele osalemise Robotexi põhivõistlustel 25. ja 26. novembril Saku Suurhallis.

Meie noored osalesid LEGO Sumo võistlusel, kus üks robot peab teise roboti ringist välja lükkama. Nagu suurvõistlustel ikka kaaluti ja mõodeti robotid üle, et kõik oleks reeglitele vastav. Võisteldi vanuserühmas kuni 13aastased ja 13aastased ning vanemad. Kurtna noored olid väga tublid. II koha saavutas Kirill Aleško ja III koha saavutas Kerto Vinkler.

Foto Tiina-Irina Jõesaar

Illuka lasteaia sügisesed ettevõtmised

Kristine-Hermine Paal ja Merike Puur

Illuka Kooli lasteaia õpetajad

Illuka lasteaia on olnud sündmuste- ning teguderohke sügis. Käidi mitmel õppekäigul: Pannjärvel, Kohtla-Nõmmel, Tagavälja talus. Võeti osa ülemaailmsest koristuspäevast, karude kaasa võtmise päevast ning leivanädalast. Korraldasime lastevanemate kaasabil ka heategevusliku ürituse – Mihklilaada.

Maailmakoristuspäeval korjasid lapsed prügi nii mänguväljakult, lasteaia ümbrusest kui ka pargist. Meil oli väga hea meel, et prügi, mida korjata, oli väga vähe.

Karu kooli ning tööle võtmise päeva raames töid nii lapsed kui ka lasteaia personal kaasa oma kaisukaru. Lastele pakkus see päev palju elevust ja rõõmu. Karud olid igal pool mõõda lasteaeda laiali ja osalesid aktiivselt lastega rühma tegevustes. Oli tore ja meeleolukas päev, kindlasti jõuavad karud järgmisel aastal taas lasteaeda.

Musirullid osalesid Alutaguse Matkaklubi õppeprogrammis „Puu on sõber, mets on kodu“. Metsamatkal said lapsed giidi juhendamisel teada, mida teha, kui oled metsas ära eksinud.

Septembrikuus leidis aset ka Mihklilaat. Laada edukaks toimimiseks tehti üleskutse lastevanematele, lastele ja lasteaia töötajatele. Lapsed andsid oma panuse koos õpetajatega õunte kuivatamise ja kohviku sildi osas. Lastevanemate poolt olid müügilendid rikkalikult täidetud. Osta sai mett, kodust moosi ja mahla, erinevaid hoidiseid, käsitööd ja muidugi väga palju erinevaid maitsvaid küpsetisi. Kohvikus pakuti pannkooki ja sooja teed ning nagu korralikule laadale kohane – oli ka muusikat, mängu, võistlusi. Mihkel ja Maali korraldasid laadal oksjoni „Pörsas kotis“, mille ostjaks osutus aktiivne isa. Kotis peitis end õpilaste kasvatatud pirakas kõrvits.

Leivanädala raames valmistasid lapsed ise võileibu. Koostöös lastevanemate ning lasteaia personaliga valmisid maitsvad ning rõõmsad võileivad, mida ühiselt ka söödi. Musirullide rühm külastas Tagavälja talu, kus küpsetati üheskoos leiba.

Oktoobris sõitsid Naerupallid Pannjärvele matkama. Lapsed uurisid metsas seeni, marju, tutvusid puude ning lehtedega. Arutati, millised seened kõlbavad söögiks ning millised mitte. Matka lõpus korraldati piknik, kus lapsed said enda valmistatud võileibu süüa ning kuuma teed juua.

Pesamunad, Naerupallid ja Musirullid ootavad uusi ja põnevaid seiklusi, mis sel õppeaastal veel ees ootamas on.

Iisaku Gümnaasiumi tegemisi

ARUKATE ÕPILASTE AKADEEMIA

Hariduskopteri ja Ida-Virumaa koolide koostööna jätkub sel õppeaastal Arukate Õpilaste Akadeemia turniir. Iisaku Gümnaasiumi võistkond osaleb sellisel turniiril esmakordselt. Turniir koosneb kuuest mängust, millest esimene toimus 19. oktoobril Kohtla-Järve Gümnaasiumis.

Esimesel mängul saavutas meie gümnaasiumi tiim tubli IV koha. Uudsed ning mitmekesised ülesanded on tekitanud tiimis võistlusmeeleolu, et juba taas võtta osa järgmisest etapist.

HALLOWEEN IISAKU GÜMNAASIUMIS

Esmaspäeval, 31. oktoobril toimus meie koolis Halloweeni stiilipäev, mida korraldas 6. klass. Õpilased ja õpetajad riietusid kostüümidesse – kehastuti nõidadeks, luukeredeks, zombideks, vampiirideks jne. Kodudest toodi kaasa kõrvi-salatenaide. Vahetundides toimusid temaatilised tegevused nii suurtele kui väikestele. Jagati auhindu ja kiidusõnu. Tagasisidet andnud õpilased olid ühel nõul, et selliseid päevi võiks veel olla.

ALGKLASSIDE MARDIPÄEV MUUSEUMIS

7. novembril käisid algklassid muuseumis traditsioonilisi mardipäeva kombeid meelde tuletamas – riietusime santideks, tegime maski, mängisime mardimänge.

Samal päeval kutsusime kooli lapsevanemad. Kohal oli ka vanavanemad, õed ja vennad. Iga klass oli ette valmistanud esinemiskava. Kuulda sai luulet ja laule, näha tantse. Pimedal ajal sai silmale ning südamesse sooja ja rõõmu.

KÖLASID UKRAINA LAULUD...

Ühel ilusal esmaspäeval toimusid Iisaku Gümnaasiumis erilised muusikatunnid, mida andis Ukraina koormeister Lena. Õpilastele tutvustati Ukraina kultuuri, kombeid ja muusikat. Lena

Muusikaõpetaja Lena Ukrainast. Foto erakogu

mängis klaverit, kitarrit, laulis Ukraina rahvalaule ning meile kõigile tuntud Ukraina eurolaulu „Stefania“.

Ühiselt vaadati videot laulust „Punast lodjapuukest mure painab“, mille esitajaks on Trad. Attack, eestikeelsed sõnad on kirjutanud Leelo Tungal. Lapsed laulsid ka ise innukalt kaasa. Tunni lõpus sai iga laps kirjutada oma head soovid ümbrikule, kuhu lisati väikesed kingitused. Järgmisel päeval toimetati meie saadetised Ukraina vapratele kaitsjatele.

Suured tänud Lenale ning meie õpilastele! Loodame, et laste soovid aitavad Ukrainat!

REBASTE RISTIMINE

18.–20. oktoobril toimus Iisaku Gümnaasiumis rebaste ristimine. Abiturientid andsid rebaste erinevaid ülesanded täita. Rebased pidid läbima näiteks takistusraja, kelgutama ja tantsuma. Muidugi ei puudunud rebaste ristimiselt ka õige näomaaling ja naljakad riided. Kolme päeva jooksul saime kinnitust, et meie 10. klassi õpilased on ägedad noored, kes võtavad vastu

erinevaid väljakutseid ja ületavad koos kõik raskused.

ALUTAGUSE NOORTE MÄNGUD

Teist aastat järjest toimusid Iisaku staadionil Alutaguse Noorte Mängude murdmaajooksu ja pendelteatejooksu võistlused. Kokku osales võistlusel 13 kooli ja 297 õpilast. Iisaku Gümnaasiumi esindas kokku 20 õpilast.

Meie kooli parimad tulemused:

Pendelteatejooks:

10.-12. kl Iisaku G võistkond – 2. koht

Murdmaajooks:

1.-3. kl Anita Nurgamaa 500 m – 3. koht;

Aleks Nurgamaa 500 m – 2. koht

4.-5. kl Marten Nurgamaa 2000 m – 1. koht;

Andrias Rääst 2000 m – 2. koht;

Oskar Sala 1000 m – 7. koht

6.-7. kl Anette Kivimägi 2000 m – 1. koht

8.-9. kl Laur Palmet 3000 m – 6. koht;

Joonas Nurgamaa 3000 m – 1. koht

10.-12. kl Riti Marell Paal 500 m – 3. koht

Turvaline pakend kanamunale

Kaja Tina

kunstiõpetaja

Iisaku Kunstide Kooli kunstiklassi ühed vahvad hetked on need, kui saame külla kutsuda mõne kunstniku, kes tutvustab uusi vaatenurki ja võimalusi kaasaegses kunstis. Varasematest külalisõpetajatest ja õpitubadest olgu mainitud tuntud tänavakunstnik Von Bomb ja stencil-kunst, OÜ Tulekild ja tuleskulptuurid, graafik ja kunstiõpetaja Kristiina Avel ja sügavtrükitehnikad.

8. novembril tuli meile külla EKA õppejõud Urmas Lüüs, kes on õppinud küll metallikunsti, kuid tegeleb paljude erinevate kaasaegse kunsti teemadega. 4., 5. ja lisaklassi kunstiõpilased said kuulda palju huvitavat disaini arengust kiviajast

tänaseni. Õpetaja mõtiskles ka tänapäeva ühiskonna haiguseks muutunud ületarbimisest ja sellest, mis meid sinnani viinud on. Igati õpetlik ja hariv.

Õpitoa kulminatsiooniks oli praktiline tegevus. Disainisime turvalise pakendi kanamunale. Olgu öeldud, et muna oli toores ja igale nuputajale oli väga oluline, et muna pakendi testimise käigus terveks jääks. Kasutada oli maalriteipi, grillitikke ja soovi korral kartongi. Mõtlemiseks ja meisterdamiseks oli aega 45 minutit. Kui pakendid valmis, läksime testimisele. Õpetaja viskas II korruse aknast pakendi koos munaga alla ja pärast vaatasime, kas mõni muna ka terveks jäi. Katki läks vaid kolm muna kaheksast, mis on sellise kiire mõtlemise ja ehitamise kohta väga hea tulemus.

Foto Kaja Tina

Tegemistest Mäetaguse Põhikoolis

õpetaja Monica
õppealajuhataja Jaanika
huvijuht Katrin

Mihklikuul osalesid meie kooli õpilased programmis Reipalt koolipinki. 5.–9. klass tegid jalgrattamatka Pagarile ja 1.–4. klass matkasid Kauksis. Mängiti toredaid õppemänge ja vaadeldi sillerdavat vett.

Jätkasime spordinädalaga, kus hommikud algasid hommikuvõimlemisega ja traditsioonilise igapäevase ümber maja kõndimisega. Õpilased said kätt proovida discgolfis

ja kirveviskamises. Toimus esmaabiloeng ja võistlused maastikujooksus. Spordinädala lõpetas võrkpalliturniir õpilaste, lapsevanemate ja õpetajate vahel – võitsid õpilased.

26. septembril tähistas koolipere Euroopa keeltepäeva. Kooliraadiost saime kuulata erinevates keeltes laule, mängisime interaktiivset keeltemängu „Minu Euroopa“ ja raamatukogus vaatasime lühifilme, mis tutvustasid erinevaid keeli.

Sportliku kuu lõpetas rahvusvahelisel muusikapäeval meeleoluka kontserdiga Koit Toome.

Eesti Peakokkade Ühenduse projekti „Peakokkad Koolis“ raames külastas restorani Kärbes Kitchen & Bar peakokk Timo Siim meie kooli 6. ja 8. klassi käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse tunde.

Tema juhendamisel valmis koorene lõhesupp, röstitud aedviljad ja sealihha musta leiva kattes ning kamakreem marjadega.

Koolivaheajal tutvusid Mäetaguse Põhikooli õpetajad Pagari mõisa ja seltsimajaga. Päeva jooksul tegid õpetajad erinevaid tegevusi ja arendasid koostööskuseid läbi meeskonnamängude.

Alutaguse valla lastekoori tegemised

Dirigendid
Tanja Elken ja Anu Kaljusaar

Möte luua Alutaguse vallas kolme vallakooli ühendav lastekoor sai teoks 2021. aasta sügisel.

Viisime läbi koolidesised laulukatsed ning mõtlesime läbi korralduslikud asjad. Alustasime kahehäälsel lauludega ning ajapikku oleme liikunud nõudlikuma laulupeorepertuaari õppimise juurde.

Illuka Põhikooli lauljad harjutavad Kurtna noorteakeskuses, Iisaku ja Mäetaguse lauljad õpivad oma koolide ringitundides.

2021. aasta sügis ja talv olid keerulised covid-piirangute tõttu, kuid saime oma tegemistega hakkama. Esimest korda astusime publiku ette eelmise aasta jõulukuu avamisel. Järgnesid ühised laulupäevad Iisaku Gümnaasiumis ja Pagari seltsimajas. 28. mail kutsusime Alutaguse valla lastekoori väikesele kevadkontserdile ka laululaste pereliikmed, sõbrad ja toetajad.

16. juulil 2022. aastal esinesime kolme lauluga Mäetaguse mõisapäeval.

2022. aasta sügisel alustasime oma lauluproovidega juba septembri keskel. Et õpitud laulud kokku kõlama saada, tegime kahepäevase laululaagri külaliskohas Pagari seltsimajas. Lisaks tõesele laulupeorepertuaari õppimisele käisid meil laululaagris ka põnevad külalised: muusik, laulukirjutaja ja laulja Anu Taul ning koorijuht,

Kevadkontsert Pagari seltsimajas. Foto Tanja Elken

hääleseadja, laulupidude üldjuht Elo Üleoja. Oli palju, mida kuulata, mõelda, kaasa teha, õppida, harjutada.

Peale laulmise oli laululaagris tore ka omavahel suhelda, leida uusi sõpru, teha koos hommikuvõimlemist, tantsida, mängida. Ka ühised söögipausid olid vahvad. Õige on ütlemine, et laululaps on hea laps!

Koolivaheajal, 28. oktoobril toimunud laulupäeval harjutasime koos isadepäeva kontserdi ja laulupeo laule. Aitäh kõigile laulupäeval osalejatele!

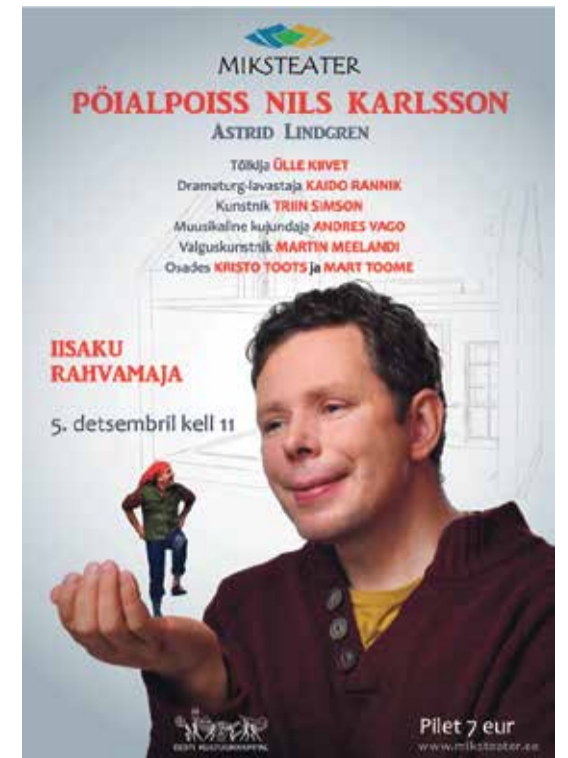
12. novembril 2022. aastal osalesime ja esinesime Jõhvi Kontserdimajas toimival isadepäeva – koorimuusika kontserdil.

Järgnevad uued ühised laulupäevad ja -laagrid, sest meie eesmärk on osaleda 2023. aasta suvel toimival Virumaa laulupäeval ning XIII noorte laulupeol „Püha on maa“.

Alutaguse lastekoori ja Jõhvi Põhikooli lastekoori ühine laulupäev toimub 10. detsembril 2022. aastal Jõhvi Gümnaasiumis.

Täname kõiki toredaid ja tublisid lauljaid, toetavaid peresid, Alutaguse Huvikeskust, Kurtna noorteakeskust, Pagari seltsimaja, Catering Kenet, meie valla koole toetuse ja abi eest! Meie tegemistega saate kursis olla ka Alutaguse lastekoori Facebooki lehel.

Rõõmu kooslaulmisest ja ikka edasi!

Ronja Rajas. Foto Piia Otti

Neljandate klasside üle-eestiliselt ettelugemise-võistlusel tõi 3. koha koju RONJA RAJAS

Illuka Kooli neljandate klasside õpilased on kuus aastat osalenud õp Piia Otti juhendamisel Ida-Viru maakonna ettelugemisevõistlusel. Kolmel korral neist on meie õpilane valitud maakonda esindama Eesti Lastekirjanduse Keskuses toimuvale üle-eestilisele võistlusele.

Tänavu toimus see 22. oktoobril ning kandis pealkirja „Ühes väikeses Perviku raamatus“. Meie maakonda ja Illuka Kooli esindas tubli Ronja Rajas, kes esitas loo raamatust „Presidendilood“ ning saavutas sellega 17-ne osaleja seas 3. koha. Märjati ja hinnati Ronja ladusat, julget ja ilmekat lugemisostust ning kuulajatega arvestamist. Jõhvi Keskraamatukogus toimunud Ida-Virumaa voorus märgiti ära ka Ronja selget diktsiooni keeruliste sõnade hääldamisel.

Järgmise ettelugemiseni!

Foto Ruth Linnard

Kiikla lapsed pärandit jälgimas

Ruth Linnard

Mida teab mandrilaps rääbise soolamisest? Või sellest, mis imeasi on tulepaak? Ei pruugi seda rannalapski teada, ammuigi siis Alutaguse valla põhjapoolses osas elavad Kiikla lapsed. Aga just neile küsimustele käidi koolivaheajal vastuseid otsimas Rannapungerja külas Pärnaõue talus. Hubases taluköögis aeti mõnusalt juttu, maitsi perenaise tehtud suitsukalavõileibu ja muidugi joodi pärnaõie teed – Pärnaõue talu ju. Ja saadi muuhulgas teada, et kui kuulad kodus vanemate ja vanavanemate lugusid sellest, kuidas varem elati ja oldi, siis see on vaimne kultuuripärand. Ja näiteks ehitised, mälestusmärgid, riided, kunst, raamatud on materiaalne kultuuripärand. Ühte neist, peagi 100-aastaseks saavat Rannapungerja tuletorni, käidi ka oma silmaga vaatamas. Seda juba hoopis avarama pilguga, sest Pärnaõue perenaine Pille oli lastega kohtuma kutsunud ka Tiitu Pärna, kes oli viimane Rannapungerja tuletorni majakavaht.

Ruth Linnard

Kiigelinnu tantsunaised on lisaks rahvatantsule tutvustanud nii mõnegi väljakutsega kultuurivalas. On löödud käed külge rahvariite õmblemisel, õpitud valmistama pastlaid, tantsude vahele tehtud ka näitemängu. Viimasel paaril aastal on selgeks õpitud rühmvõimlemise kavasid ja nendega esinetud. See viimane oligi see, mis viis naised Kalevi spordiklubi koosseisus Madeirale esindama Eestit rahvusvahelisel võimlemispeol.

Kiigelind Madeiral

Kiigelind ja Gevi. Foto: Marju Aul

Festival Golden Age Gym toimub kahe aasta tagant erinevates Euroopa riikides. Tänavune oli arvult seitsmes, kus osales paar tuhat võimlejat kaheksateistkümnest erinevast riigist.

Nädala jooksul oli osalejatel võimalus trennida, näha rohkelt võimlemist, osaleda töötubades ja demonstratsioonidel. Lisaks muidugi Madeira imeline loodus ja ühtedeidev seltskond. Kõik see pakkus rohkelt elamusi ning lootust, et palju toredaid mõtteid ja tegutsemisindu uueks tantsuhooajaks.

HUVITAVATE KOHTUMISTE KLUBI

14. DETSEMBRIL
KELL 14.00 IISAKU
RAAMATUKOGUS

Külas on spordipedagoog,
riigikaitse õpetaja,
kaitseliitlane ja Iisaku Valla
aukodanik

Kalvi Kivimäe

Я ВАМ ПИШУ...

ЗВУКИ ЛЕСНЫХ СТРУН

Николай ПАВЛЕНКО,
литератор, переводчик, краевед

И в русской, и в эстонской литературе обратил внимание на одно любопытное совпадение. Люди, которых отличает особая влюбленность в природу и ее явления, неизменно становятся и философами, и поэтами. В современной Эстонии первым на себя мое внимание обратил Фред Юсси, который хоть и называет себя фотографом природы, но многие его комментарии, и даже подписи к фотоснимкам носят глубокий фило-софский подтекст. Не знаю, лично я с ним не знаком, пишет ли стихи Фред, но многие из его наблюдений природы носят настолько лиричный характер, что это иначе как поэзией назвать нельзя.

Местного краеведа и любителя природы Юхана Лепасаара мне посчастливилось и видеть, и слышать. Однако интересный и содержательный человек не перестает удивлять новыми гранями таланта. Так, в 2000 году я открыл Юхана Лепасаара из деревни Оонурме как пламенного публициста, когда вышла в свет его книга „Sõjajumala armuke” („Любовница бога войны”). Читать ее тяжело, биография Юхана Лепасаара насыщена трагическими событиями, но это реальная история, которую надо знать. А еще через десять лет впервые (лично для меня) открылась еще одна грань таланта Лепасаара — поэтический взгляд на мир. И не просто взгляд, представленный в прозе, но и в стихотворных строчках. Одно название сборника о многом говорит — „Metsakandle keeltehelin” („Звук струн лесного кантеле”)!

В январе этого года Юхан Лепасаар покинул сей мир, но, думается, надолго оставил добрый след в Алутагузе. И в очередной раз подумалось о том, что Алутагузе, край, возрастивший многих талантливых людей, заслуживает обстоятельного рассказа о его истории и современном дне.

НЕОБЛАГАЕМЫЙ ДОХОД В ПЕНСИОННОМ ВОЗРАСТЕ ПО СТАРОСТИ

С 1 января 2023 года к лицам, достигшим пенсионного возраста по старости, применяется не облагаемый налогом доход в размере средней пенсии, то есть 704 евро. Это означает, что Департамент социального страхования не будет удерживать подоходный налог с пенсии, которая меньше 704 евро, и человек на руки будет получать больше денег. Если пенсия выше, то Департамент социального страхования будет удерживать подоходный налог с части, превышающей 704 евро.

Не облагаемый налогом доход человека, достигшего пенсионного возраста по старости, в 2023 году составит 8 448 евро, применение необлагаемого дохода не зависит от годового дохода человека. Это важное изменение законодательства, поскольку ранее к лицу, достигшему пенсионного возраста по старости, применялся общий не облагаемый налогом доход, который уменьшался по мере увеличения годового дохода и мог привести к обязательству по подоходному налогу на основании декларации о доходах.

Однако с нового года не облагаемый налогом доход человека, достигшего пенсионного возраста по старости, составляет фиксированную сумму в размере 704 евро за календарный месяц

1 месяц = 704 € (2023 г)

и 8 448 евро в год, и эта сумма не меняется, даже если пенсионер продолжает работать и получает дополнительно к пенсии заработную плату.

1 год = 8448 € (2023 г)

Человек, достигший возраста пенсии по старости в течение 2023 года, также имеет право на необлагаемый доход в размере средней пенсии.

ТРИ СЦЕНАРИЯ

1 Вы достигли пенсионного возраста по старости и получаете пенсию от Департамента социального страхования

Департамент социального страхования автоматически применит необлагаемый налогом доход к Вашей пенсии в размере средней пенсии по старости, которая в 2023 году составит 704 евро в месяц. Заявление в Департамент социального страхования подавать не надо.

Например, если в январе 2023 года Ваша пенсия 800 евро, тогда Департамент социального страхования удержит с 96 евро (800 - 704) подоходный налог в размере 19,20 евро, и на руки Вы получите 780,80 евро.

Если в 2023 году Ваша пенсия будет менее 704 евро, Пенсионный центр применит неиспользованный остаток необлагаемого налогом дохода к выплатам из II ступени, которые облагаются подоходным налогом по ставке 10%. Заявление в Пенсионный центр подавать не надо.

2

2 Вы достигли пенсионного возраста по старости и работаете

Если в 2023 году Ваша пенсия и выплата из II ступени, которая облагается подоходным налогом по ставке 10%, в сумме будут менее 704 евро, то оставшийся неиспользованный необлагаемый доход Вы можете использовать к заработной плате. Для этого Вы должны подать заявление работодателю, в котором следует указать неиспользованную сумму необлагаемого дохода, которую работодатель будет применять к произведенным Вам выплатам.

Например, если Ваша пенсия составляет 600 евро и заработная плата - 800 евро, то Департамент социального страхования учитывает к пенсии необлагаемый доход в размере 600 евро. Оставшийся неиспользованный необлагаемый доход в размере 104 евро (704 - 600) Вы можете применить к зарплате. Для этого необходимо подать заявление работодателю. Работодатель удержит с 696 евро (800 - 104) подоходный налог в размере 139,20 евро, и на руки Вы получите 660,80 евро.

Использование необлагаемого дохода Вы можете проверить в e-МТА в разделе «Мои доходы».

3

3 Вы работаете и достигаете пенсионного возраста по старости в течение года

С января 2023 года работодатель может применять к Вашей зарплате необлагаемый налогом доход в сумме до 704 евро. Для этого необходимо подать заявление работодателю и указать сумму необлагаемого налогом дохода, которую работодатель будет применять к выплачиваемой Вам зарплате.

Если в течение года Вы достигнете возраста пенсии по старости и начнете получать пенсию по старости, тогда Департамент социального страхования автоматически начнет применять не облагаемый налогом доход к Вашей пенсии. Вы будете должны изменить заявление о применении необлагаемого дохода, поданное ранее работодателю, чтобы необлагаемый налогом доход не был применен в большем объеме, чем разрешено законом.

Более подробная информация на сайте Налогово-таможенного департамента в разделе для частных клиентов под рубрикой «Необлагаемый доход в пенсионном возрасте по старости».

ПРОВЕРЬТЕ ИСПРАВНОСТЬ ДЫМОВОГО ДАТЧИКА

Спасательный департамент

Осень – начало отопительного сезона, и помимо исправности систем отопления необходимо проверить исправность спасающего жизнь дымового датчика, ведь сигнализировать об аварии может только исправный дымовой датчик.

За девять месяцев текущего года вспыхнул 21 пожар в жилых домах, в которых также погибли люди. Лишь в четырех таких домах был работающий дымовой датчик. Пожаров в жилых домах, в результате которых пострадали люди, за тот же промежуток времени произошло 44, в 19 из них был исправный датчик дыма.

В ходе домашнего консультирования, проведенного в прошлом году, выяснилось, что не в каждом четвертом посещенном жилище имеется правильно установленный и работающий дымовой датчик. Это показывает, что в домах все еще слишком мало датчиков, что, в свою очередь, увеличивает риск трагических происшествий. Однако необходимо также учитывать, что дымовой датчик, как и другие технические устройства, имеет свой срок службы, после него способность вовремя сообщить об аварии снижается или теряется.

“Срок службы дымового датчика составляет от 3 до 10 лет в зависимости от производителя и цены, поэтому все те люди, которые много лет назад

установили в своем доме дымовой датчик, должны проверить его состояние. Для этого нужно снять датчик с потолка и проверить информацию на обратной стороне устройства, где находится информация о сроке службы датчика. Если датчик устарел или срок годности не указан, то прибор необходимо немедленно заменить”, — сказала Кристина Эсметс, консультант отдела профилактической работы Спасательного департамента.

“Устаревший датчик внешне может выглядеть в рабочем состоянии, но его электронная “начинка” устаревает, и поэтому нельзя быть уверенным в работоспособности”, — добавила Эсметс, пояснив, что даже если устаревший датчик издает звук при

нажатии кнопки проверки, на самом деле его производительность может значительно снизиться. Со временем датчик теряет чувствительность и, следовательно, не может достаточно быстро обнаруживать возгорание.

При замене дымового датчика обязательно следуйте инструкциям, прилагаемым к устройству. Соблюдение их обеспечивает правильную работу датчика и наилучшую эффективность. Дымовой датчик стоит установить на потолке комнаты, коридора или в прихожей перед спальней — там датчик обнаруживает пожар, начавшийся во всех частях квартиры, и предупреждает спящих. Для дополнительной защиты, по возможности, датчик следует установить и в спальне. В многоэтажном

доме для дополнительной защиты целесообразно установить хотя бы по одному дымовому датчику на каждом этаже. Поскольку дымовой датчик на кухне или в ванной может подавать сигнал тревоги из-за пара даже при отсутствии пожара, в этих помещениях стоит установить датчик температуры.

Спасательная служба рекомендует проверять рабочее состояние дымового датчика, нажимая кнопку тестирования не реже одного раза в месяц. С начала 2022 года в зданиях, отапливаемых твердым топливом, также обязателен датчик угарного газа, исправность которого также необходимо регулярно проверять. Устаревший или сломанный датчик необходимо заменить.

ЗАСЕДАНИЕ АЛУТАГУЗЕСКОГО ВОЛОСТНОГО СОБРАНИЯ

27.10.2022 года

ОБСУЖДАЛОСЬ:

• Решено внести изменения в Устав целевого учреждения (ЦУ) "Pannjärve Tervisespordikeskus" в той части, что в составе правления ЦУ может быть до 7 членов, а в Совете - до 3.

• Член правления "OÜ Mehtack" Терье Раттур представила основательный отчет об экономической деятельности отеля "Mäetaguse von Rosen SPA".

• Решено поставить перед Алутагусским волостным управлением задачу - заказать проведение оценки/анализа относительно торговой цены "Mehtack OÜ" и других возможностей продажи.

• Решено принять II дополнительный бюджет волости Алутагузе.

• Прошло голосование предложений относительно бюджетной стратегии. За время презентации бюджетной стратегии поступило 13 предложений, по которым волостное управление высказало свою точку зрения. С 11 предложениями волостное управление согласилось, в программу развития внесены изменения. Голосования потребовали 2 предложения. Волостное собрание голосовало в части точки зрения волостного управления, все предложения приняты большинством голосов.

• Принята "Бюджетная стратегия Алутагусской волости на 2023-2026 годы".

• Решено назначить фирму "Audest Audiitorteenuste OÜ" (код регистра 10177426) аудитором консолидированного отчета хозяйственных 2022, 2023, 2024 и 2025 годов в волости Алутагузе.

• Принят "Порядок компенсации расходов на оплату услуг водоснабжения в 2023 году" на тех же условиях, что и были в 2022 году.

• Решено принять в Алутагусской волости порядок возведения строений, входящих в детальную планировку, и возмещения связанных с этим расходов.

• Решено ввести в действие детальную планировку (ДП) недвижимости "Juuse" в деревне Куру. Планируемая территория находится в деревне Куру, рядом с дорогой 13111 (Каукси-Васкарна). Планируемая территория включает в себя недвижимость и, частично, земельный участок, прилегающий к дороге 13111 (Каукси-Васкарна). Размер планируемой территории составляет около 1,5 га. Это недвижимость коммерческого целеиспользования, включающая в себя незастроенный земельный участок.

На участке располагается природный луг, и он не является активно обрабатываемой пашней. Доступ к участку обеспечен по дороге "Juuse tee". Планируемый участок граничит с территорией компактного заселения деревни Куру.

• Решено признать недействительной ДП недвижимости "Silla" в деревне Ремнику. Планируемый участок находится на территории компактного заселения деревни Ремнику, в непосредственной близости к перекрестку дорог 13111 (Каукси-Васкарна) и 13159 (Карьямаа-Ремнику), и к планируемому участку прилегают защитные зоны государственных дорог (30 м от внешнего края проезжей части дороги). По планируемой территории пролегает с востока на запад воздушная линия электропередачи 1-20 kV KUNINGAKÜLA:AJ0, защитная зона которой находится на расстоянии 10 м по обеим сторонам от центра линии. Реализация строительной деятельности на подавляющей части территории не отвечает действующей детальной планировке. Участкам жилой застройки в 2006 и 2007 годах предоставлено право строительства жилья и подсобных строений. Проектируемые здания остаются частично вне зоны жилой застройки, установленной ДП. Построенные здания не отвечают представленным строительным проектам. Находящиеся в стадии строительства здания проданы частным лицам.

• Решено не проводить оценку стратегического воздействия на окружающую среду (KSH) детальной планировки недвижимости "Järveääre tee 28" в деревне Ремнику. Алутагусское волостное собрание своим решением № 341 от 26.08.2021 приступило к ДП недвижимости "Järveääre tee 28" в деревне Ремнику. Планируемый участок охватывает недвижимость "Järveääre tee 28" (12201:002:0023, коммерческая земля -100%) и частично недвижимость "13111 Kauksi-Vasknarva tee" (12201:002:0298, транспортная земля -100%). К участку "Järveääre tee 28" прилегает защитная зона государственной дороги 13111 Каукси-Васкарна, которая занимает 30 м от внешнего края крайней полосы проезжей части дороги. Доступ к зоне планирования осуществляется через существующий пандус. На планируемом участке находится здание столовой базы отдыха бывшего сланцеперерабатывающего комбината и относящийся к нему фундамент (застроенная площадь 432 м²). Здание обрушилось, местами сохранились участки стены высотой до 2 м. Фундамент залит бетоном и

частично покрыт плиткой. Размер земельного участка ДП составляет около 1,23 га. В соответствии со статьей 6 § 33 KeHJS (Закон об оценке воздействия на окружающую среду и о системе управления окружающей средой) проект решения вместе с предварительной оценкой необходимости проведения KSH был представлен для запроса мнения в Департамент окружающей среды и Министерство финансов. В письме № 6-2/22/14619-5, отправленном 11.10.2022, Департамент окружающей среды высказал мнение, что, исходя из цели начала детального планирования, предварительной оценки необходимости проведения KSH, условий зоны планирования и имеющейся информации не предполагается значительного воздействия на окружающую среду (в смысле § 22 KeHJS), и не видится необходимости в проведении KSH.

• Было принято решение о приобретении для Алутагусской волости прав на застройку на недвижимости "Aheraine". Целью приобретения права на застройку является использование горы на территории "Aheraine" в качестве объекта автомобильного спорта и развлечения на благо широкой публики и, прежде всего, в интересах Алутагусской волости.

• Принято решение дать согласие на проведение процедуры землеустройства и частичное отчуждение земельного участка на улице Тамме, 8а в Ийзаку. Установить цену квадратного метра земли, подлежащей объединению с кадастровыми единицами, зарегистрированными в земельном кадастре в результате изменения границ, в размере 1 евро/м². Площадь будет уточняться после регистрации кадастровых единиц в земельном кадастре.

• Принято решение дать согласие на приобретение волостью земельных участков "Jõe tn 12a" и "Jõe tn 12c" в деревне Алайыэ. Цель - расширить развитие рекреационной и портовой зоны Алайыэ. Владелец недвижимости хочет продать обе недвижимости одновременно по цене 50 000 евро.

• Принято решение дать согласие на проведение аукциона по отчуждению недвижимости "Põllu tn 1a" в Ийзаку. Недвижимость не нужна волости для общественных целей или управления, поэтому целесообразно произвести его отчуждение для получения дохода. Имущество принадлежит Алутагусской волости (кадастровый код 13001:001:0967, жилая земля - 100%, площадь - 3525 м², естественный луг 1079 м², дворовая территория

2446 м²). Установить стартовую цену недвижимости в размере 15 000 евро.

• Состоялось первое чтение "Порядка строительства, содержания и использования дорог (улиц) Алутагусской волости".

• Было решено принять новую редакцию "Плана развития Алутагусской волости на 2022-2030 годы".

• Было решено утвердить структуру Алутагусского волостного правления и состав служебных должностей. В структуру Алутагусского волостного правления будут введены две дополнительные должности на полную ставку: специалиста по надзору (обеспечение дорожного и строительного надзора на территории волости) и социального работника (государство передает волостному правлению дополнительные задачи по организации социального обеспечения/службы общего ухода, услуг для людей с особыми психическими потребностями, службы общественного жилья/с финансированием). Сфера обслуживания специалиста по геоинформации будет выведена из уровня среднего звена на специалиста высшего уровня, а экономическая служба будет разделена на две службы: экономическую службу, возглавляемую волостным старшиной, и службу развития и надзора, во главе со специалистом по развитию.

• Волостное собрание обратилось в Министерство обороны с просьбой перезахоронить могилу неизвестного солдата в селе Катазе.

• Волостное собрание обсудило вопрос передачи памятника партизанам в Катазе в Вайварский музей Синимяэ.

• Волостное собрание обсудило перенос мемориального камня жертвам Второй мировой войны в Васкарна на местное кладбище. Мемориал не упоминается ни в официальных документах Алутагусского прихода, ни в государственном строительном регистре, и он не охраняется как памятник. Под мемориальным камнем или в непосредственной близости от него, насколько известно, нет захоронений.

• С протоколом заседания волостного собрания, с принятыми там решениями и постановлениями можно ознакомиться в регистре документов: http://delta.andmevara.ee/alutaguse_vald/

Видеозапись заседания волостного совета: www.alutagusevald.ee/istungid-2022-ii-kooseis

БИБЛИОТЕКАРЬ РЕКОМЕНДУЕТ

Татьяна Шевченко,
библиотека Алайыэ

Нора Робертс
ЭХО СМЕРТИ
Эксмо 2022

С первого эпизода читателя погружают в стремительно развивающуюся череду жестоких убийств и неожиданных сюжетных поворотов. Автор умело преподносит шокирующие факты, что порой по коже пробежали мурашки!

Еве Даллас, лейтенанту полиции предстоит раскрыть новое запутанное дело, чтобы узнать, как выглядит дьявол и где он появится в следующий раз. В этот раз героине предстоит тяжелое расследование. Некий субъект нападает на дома, связывает мужчин, избивает их, а также издевается над женщинами. Со слов пострадавших преступник одет в театральный костюм и загримирован до неузнаваемости. Какие цели преследует этот ненормальный и предстоит выяснить Еве. Загадочные нападения продолжаются, а значит нельзя медлить. Расследование, как всегда, разбавляется милыми сценами из её личной жизни и отношений между Евой и её мужем Рорком. И что ещё интереснее, расследуемое дело касается прошлого Евы, что побуждает её глубже погружаться в происходящее. Роман держит, а напряжении до самой развязки, рекомендую!

Борис Акунин
ЛЮБОВНИЦА СМЕРТИ
Захаров 2022

Автор предлагает новый классический криминальный роман, написанный в стиле детективов XIX столетия, когда литература была великой, вера в прогресс безграничной, а преступления раскрывались с изяществом и вкусом. По Москве пробежала серия самоубийств в среде молодежи. Все они состояли в клубе

«Любовников Смерти» и оставляли после себя строчки стихов собственного сочинения. В этом сообществе всегда только двенадцать членов, но так как люди постоянно умирают, места быстро освобождаются для новых кандидатов. Повествование ведется от лица провинциальной девушки Маши, которая выдала себе более поэтичное имя - Колумбина. Девушка из Иркутска ожидала в большом современном городе приключений и новой неизведанной жизни, и сама не замечая, оказалась опутанной сетью смерти.

Сможет ли Эраст Петрович прекратить череду самоубийств. Фандорин быстро внедрился в клуб единомышленников, мечтающих покончить с общественными условностями и жизнью заодно. Он берет ложный след и, хоть сам видит множество несоответствий, продолжает верить в свою версию.

В своем очередном романе Борис Акунин поднимает важную проблему - возможность контроля поступков человека другим человеком, путем гипнотического воздействия или внушением безграничной веры в себя и свои уникальные способности.

ДЕТАЛЬНЫЕ ПЛАНИРОВКИ

Своим решением № 66 от 27.10.2022 Алутагусское волостное собрание инициировало детальную планировку (ДП) недвижимости "Juuse" в деревне Куру.

Площадь планируемого участка составляет около 1,5 га и она охватывает недвижимость "Juuse" (22401:004:0768) и, частично, прилегающую территорию дороги 13111 Каукси-Васкарна (2401:004:0205). Планировкой ставится цель разделить недвижимость "Juuse" на 5 участков жилой застройки, на 1 транспортный и на 1 производственный (для установки противопожарной емкости). Участкам жилой застройки предоставляется право и условия для строительства зданий и подсобных строений. Допуск планируется путем продления существующей дороги "Juuse tee". ДП вносится предложение внести изменения в генеральный план волости Алутагузе в части землепользования и расширения территории компактного расселения в деревне Куру.

С решением Алутагусского волостного собрания и с содержанием ДП можно ознакомиться на веб-странице волости Алутагузе www.alutagusevald.ee/kehtestatud.

***

Алутагусское волостное собрание своим решением № 67 от 27.10.2022 года признало недействительным решение Алайыэского волостного собрания от 2006 года об инициировании ДП недвижимости "Silla" в деревне Ремнику.

На основании процедуры землеустройства ДП, проведенной в 2006 году, были образованы 8 участков жилой застройки - "Nurga tee 2", "Nurga tee 2a", "Nurga tee 4", "Nurga põik 1", "Nurga põik 2", "Nurga põik 3", "Nurga põik 4" и "Nurga põik 5". Осуществленная строительная

деятельность не отвечает действующей ДП и разрешению на ведение строительства. Признание ДП недействительной ставит целью преобразование нынешней строительной деятельности. Относительно дальнейших действий следует исходить из условий генерального плана волости Алутагузе, учитывать права соседей и требования противопожарной безопасности.

С решением о признании ДП недействительной можно ознакомиться в документальном регистре Алутагусской волости: http://delta.andmevara.ee/alutaguse_vald/dokument/5578054.

***

Алутагусское волостное собрание своим решением №68 от 27.10.2022 года отказалось от проведения стратегической оценки воздействия ДП недвижимости "Järveääre tee 28" в деревне Ремнику на окружающую среду (KSH). Планируемый участок земли охватывает имеющую коммерческое целеиспользование недвижимость "Järveääre tee 28" (12201:002:0023), которая целиком находится на побережье Чудского озера в зоне запрета на ведение строительства.

Целью ДП является планирование земельных участков для возведения коммерческих зданий организации отдыха и подсобного жилищного комплекса. ДП вносится предложение внести изменения в генеральный план в части сокращения зоны запрета на строительство. По результатам предварительной оценки KSH пришли к выводу - в проведении KSH нет необходимости, поскольку нет причин предполагать, что ее реализация окажет существенное негативное воздействие.

Инициатор и учредитель ДП - Алутагусское волостное собрание, организатор - Алутагусское волостное управление (Tartu mnt 56, lisaku alevik), а разработчик - "Inari Works OÜ" (galina.neiken@gmail.com).

С ДП и решением не приступить к KSH можно ознакомиться в рабочее время в здании Алутагусского волостного управления и на веб-странице волости: www.alutagusevald.ee/algatatud.

***

Алутагусское волостное управление своим распоряжением №500 от 31.10.2022 года приняло ДП недвижимости "Muuli tee 8" в деревне Васкарна, целью которой является установление зоны застройки и предоставления права строительства коммерческого и вспомогательного здания, строений малой пристани. Планируемая территория находится в зоне компактного заселения деревни Васкарна, в непосредственной близости от пристани и храма, и охватывает недвижимость "Muuli tee 8" (13001:001:1142), целеиспользованием которой на 100% является коммерческий участок. На основании проведенной в 2021 году процедуры землеустройства в ДП внесены изменения первоначальных границ, но размер планируемой площади остался без изменений.

ДП предоставляется право строительства одного трехэтажного коммерческого здания с площадью застройки 200 м² - 500 м² и высотой до 8 метров. Согласно ДП целеиспользование участка на 60% составляет здание торговли, организации питания и обслуживания, и на 40% - участок пристани.

Публичная презентация пройдет с 05.12 по 18.12.2022 года в здании Алутагусского волостного управления

(Tartu mnt 56, lisaku alevik) и на веб-странице волости: www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud. В ходе публичной презентации каждый человек имеет право высказать свое мнение относительно ДП.

***

Алутагусское волостное управление сообщает, что публичная презентация эскизного решения ДП недвижимости "Järveääre tee 28" в деревне Ремнику пройдет с 05.12.2022 года по 03.01.2023 года в здании Алутагусского волостного управления (Tartu mnt 56, lisaku alevik). Открытое обсуждение итогов публичной презентации состоится 06.01.2023 года в 13.00 центре обслуживания Мяэтагузе (Pargi tn 5, Mäetaguse alevik).

Планируемая территория охватывает недвижимость "Järveääre tee 28" (12201:002:0023) и, частично, недвижимость "13111 Kauksi-Vasknarva tee" (12201:002:0298). Размер планируемого участка составляет около 1,23 га. Целью ДП является возведение коммерческих зданий организации отдыха и подсобного жилищного комплекса на недвижимости "Järveääre tee 28". Реализация права на строительство на территории недвижимости "Järveääre tee 28" делается предложение внести изменения в генеральный план и продлить земельный участок за счет сокращения до 100 метров зоны запрета на строительство на побережье Чудского озера.

С материалами ДП можно ознакомиться во время публичной презентации на веб-странице волости: www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud, и каждый человек имеет право высказать свое мнение относительно ДП.

Kuuldused korvpalli surmast lisakus on tugevasti liialdatud!

Jaanus Liivak
treener

See kuulub Mark Twaini tsitaadi parafrasise loomustab väga hästi korvpalli tänast seisulist lisakus.

lisaku noored korvpallurid koostöös staažikamate mängijatega on kogenud hooaja avakuudel nii mitmeid olulisi võite kui ka õpetlikke kaotusi.

Treener Jaanus Liivaku käe all treenivad noored osalevad koostöös Alutaguse Korvpalliklubiga Alutaguse KK võistkonna koosseisus Ida-Viru Rahvaliigas ja Lääne-Viru Kossuliigas, kus omakorda osaletakse nii karikavõistluste kui ka esiliiga arvestuses. Maha on peetud kokku 10 kossulahingut, millest 6 korral on väljutud võitjatenä. Ida-Viru Rahvaliigas on toimunud 2 mängu, millest 1 võideti ja 1 kaotati. Lääne-Viru Kossuliiga esiliigas on toimunud 5 mängu. 3 võidu ja 2 kaotusega ollakse hetkel tabelis 4. kohal. Lääne-Viru Kossuliiga karikavõistluste raames on toimunud 3 mängu. Kahes 1/8 finaalmängus oldi paremad Lügenuse võistkonnast ning liiguti edasi veerandfinaali, kus esimene mäng lõppes kaotusega 1. jalaväebrigadi (1JVBr) võistkonnale.

Koostöös HITO korvpalliklubiga on noortel võimalus osaleda ka Eesti Noorteliiga meistrivõistlustel erinevates vanuseklassides. U-18 vanuseklassis ollakse kahe võiduga teises divisjonis 1. kohal. Novembris algavad selles vanuseastmes ka karikavõistlused, kus esimeseks vastaseks on Rae Spordikool.

lisaku Gümnaasiumi 11. klassi õpilased Kert Kasemets ja Karl Teppo said ennast proovile panna ka KK HITO/BC Karjamaa võistkonna koosseisus meeste Saku II Liigas, kus viie võidu ja ühe kaotusega ollakse hetkel põhiturniiri tabelis 2. kohal. Anton Jääger osaleb meeste Saku I Liigas Tere Kadrina Karude võistkonna ridades. Põhiturniiri tabelis ollakse kuue võiduga 1. kohal.

lisakus tegutseb treener Jaanus Liivaku käe all 3 korvpalli treeningrühma, kus osaleb kokku üle 30 noore. Algajate rühmas ja harrastajate rühmas treenivad nii poisid kui ka tüdrukud 3 korda nädalas. Kolmandas, võistlejate treeningrühmas tehakse trenni 8 korda nädalas. Kahel päeval tehakse trenni koostöös Alutaguse korvpalliklubiga ja üks kord nädalas sõidavad noored Kohtla-Järvele, et treenida koos korvpalliklubi HITO noortega.

Kuni jõuludeni ootab noori korvpallureid ees tihe võistluste graafik, kokku on ees 21 mängu erinevates liigades. Soovime noortele jõudu, jaksu ja edu. Samuti oleme tänulikud ja tunnustame Alutaguse korvpalliklubi eesotsas Ülari Salaga, et nad on meie noored oma hoolitseva käe alla võtnud.

Koduväljaku mängude toimumise info leiata lisaku Gümnaasiumi kodulehe avalehelt ja lehelt alutagusesport.ee sündmuste alt, tulge ja toetage omased! Lisaks ootame kõiki huvilisi liituma korvpallitreeningutega. Treeningud toimuvad lisaku Gümnaasiumi spordisaalis. Huvi korral võta ühendust treener Jaanus Liivakuga telefonil 5029239.

Spordikalender

24.11.2022 kell 20 lisakus

Lääne-Virumaa esiliiga korvpallis: Alutaguse KK vs RSK Sportkunda

27.11.2022 kell 11.30 lisakus

Korvpalli U18 Eesti meistrivõistlused: KK Hito/BC Karjamaa – TÜ II lisaku

27.11.2022 kell 13.15 lisakus

Korvpalli U18 Eesti meistrivõistlused: Sportkunda – Tartu Kalev/Estiko

27.11.2022 kell 15.30 lisakus

Korvpalli U18 Eesti meistrivõistlused: Sportkunda – TÜ II lisaku

27.11.2022 kell 17.15 lisakus

Korvpalli U18 Eesti meistrivõistlused: KK Hito/BC Karjamaa – Tartu Kalev/Estiko

26.12.2022 kell 09.30 lisakus

Võrkpalli Jõuluturniir 2022

SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT

TIMO JUURSALE
spordispetsialist

Ida Motoklubi korraldas kolmandat korda kestvuskrossi võistlused "Illuka sügis 2022"

Kestvuskrossi Eesti meistri- ja karikavõistluste viimane etapp toimus Illuka liivarajal, kus soolode arvestuses tuli võitjaks Indrek Mägi Väike-Maarjast.

Osalejaid tuli üle Eesti, ka Lätist ja Soomest, kokku 111, nende hulgas oli 27 võistlejat neljarattaliste sõidus. Ida-Virumaalt oli 20 võistlejat, nende seas 8 Ida Motoklubist.

Päev algas 65cc ja 85cc klassi noorte sõiduga. Raja pikkus oli ca 2 km. 65cc klassi sõit kestis 40 minutit ja 85cc klassi sõit 60 minutit. 65cc klassi esikoha võitnud Enri Lustus jõudis teha 12 ringi. 85cc klassi esikoha võitnud Sten-Kevin Toomela sõitis 18 ringi.

Võistluste peakohtunikuks oli Marko Saareke, kes on oma ala professionaal. Ta käib erinevatel võistlustel üle maailma ja kuulub Rahvusvahelise Mootorratta Föderatsiooni komisjoni. Kõik oli korraldatud rangelt reeglite kohaselt.

E-2 klassi esikolmiku moodustasid Indrek Mägi, Tanel Rauk ja Christopher Talli.

Enduro klassi esikolmiku moodustasid Riho Keerme, Ragnar Valdstein ja Jarmo Lehiste.

Hobi C esi kolmikusse kuulusid Riho Unt, Kert Kikkas ja Rait Palm.

Esimest korda korraldati omaette klass kohalikule karikale "Ida-Viru meister". Selles klassis said osaleda need, kes elavad või on elanud Ida-Virumaal. Esikolmikusse kuulusid Tanel Rauk, Riho Keerme ja Riho Unt.

Päeva lõpupoole poolteist tundi kestnud neljarattaliste sõidu võitis viiekordne Euroopa meister Kevin Saar, kes suutis ca 5 km raja läbida 13 korda.

„Korralduse poole pealt sujus kõik hästi ja ilmataadiga vedas samuti. Kõik said nautida natuke tuulist, kuid päikeselist ilma liivasel pinnal,“ ütles rajameister Mati Reilent.

Suured tänud toetajatele – Kuusakoski, Alutaguse vald, Cramo, Vikingmodum, Tööriistamarket, Autoekspert, Stokker, Forklift, Tallmac, Sildes Auto, Yappi Sushi, Reilent keretööd, Möttus puhastusteenused ja Moder Grupp.

Riias toimus European challenge Taekwon-do turniir

15.10.2022 toimus Riias European challenge Taekwon-do Tournament Baltic UMBER Cup 2022, millest võitsid osa sportlased Lätist, Eestist, Poolast, Rootsist, Norrast, kokku 10 võistkonda ja veidi üle 120 osaleja.

KWON.ESTONIA klubi esindas 14 inimest, 12 sportlast ja 4 treenerit, kellest kaks olid sportlased.

TULEMUSED:
Ivan Kiseljov 1. koht sparring
Ilja Kiseljov 3. koht sparring

VÄÄRTUS:
U14 kategoorias 3. koht
U18 kategoorias 2. koht

Võistkondlikus üldarvestuses 2. koht

Foto erakogu

Alanud on võrkpalli hooaeg

lisaku Gümnaasiumi spordisaalis peeti 18. oktoobril sega II tugevusgrupis mäng, kus kohalik võistkond Idablokk võitis Mustvee tiimi 3:1 (25-19; 25-23; 20-25, 25:20).

Naiste II tugevusgrupis olid 20. oktoobril Jõhvi Spordihallis vastamisi Alutaguse ja Idablokk. Tasavägise esimese geimi tulemusega 26:24 võitis Alutaguse, teises geimis oli parem Idablokk 25:16. Kolmas ja neljas geim kuulusid Alutagusele vastavalt 25:15 ja 25:16 ning kogu mäng 3:1.

Alutaguse valla meistrivõistlused discgolfis

22.–23.10 toimusid 2022. aasta Alutaguse valla meistrivõistlused discgolfis. Laupäeval mängiti üksikmäng ja seda tehti Karjamaal puhkekeskuses SUVI, kus toimus ühtlasi ka raja avamivõistlus. Kokku oli 39 osalejat.

Alutaguse valla meistriks tuli meeste arvestuses Taivo Valdur 135 viskega. Teine oli Timo Juursalu (139 viset) ja kolmas Taivo Pällo (140 viset).

Naiste hulgas tuli meistriks Külli Stroo 158 viskega. Teine oli Meriliis Uustalu (165 viset), kolmas Laura Milk (186 viset).

Seeniiride meistriks tuli Ago Sambla (140 viset), Raimond Reiska (146 viset) ja Janek Võõbuse (147) ees. Janek paistis veel silma sellega, et viskas 15. rajal ühe viskega sisse.

Juunioride tiitel jagati välja peale ümbermängimist, sest Oliver Võõbus ja Egert Hütt olid peale kolme ringi võrdse tulemusega ehk 141 viset. Peale ümbermängu tuli meistriks Oliver Võõbus. Kolmandaks jäi Meriliis Uustalu 165 viskega.

Harrastajad selgitasid samuti parimad, kelleks oli külaliskõltsileja Mart Lättekivi 155 viskega. Alutaguse valla meistriks tuli Rauno Kruut 159 viskega. Teiseks tuli Uno Rego (160 viset) ja kolmandaks peale ümbermängimist Lembo Rääsk (164 viset).

Meeste esikolmik: Juursalu, Valdur ja Pällo
Foto Tarmo Hütt

Pühapäeval, 23. oktoobril mängiti aga paarismängu Kiikla discgolfipargis

Avatud oli kolm erinevat klassi ja kokku osales 14 paari.

Edasijõudnute klassis tulid meistriks kohalikud Kiikla inimesed, isa ja poeg Tarmo ja Egert Hütt. Nende edu oli kahe viske suurune paari, Markus Laanemets ja Ragnar Alt, ees, kes tegid kokku 98 viset. Kolmanda koha said Ago Sambla ja Hillar Neiland (100 viset), kes ümbermängimisel olid paremad kahest teisest paarist.

Harrastajate hulgas tuli meistriks samuti isa ja poja duo, Raimond ja Raimo Reiska. Sealjuures kordasid nad Hüttide tulemust- 96 viset. Teiseks tulid Marek Mihhailov ja Robert-Kevin Viirlaid 107 viskega. Kolmandaks Lembo Rääsk ja Rauno Kruut 118 viskega. Algajate klassis oli kohal ainult üks paar, Uno Rego ja Jani Kütim. Nende tulemuseks oli 122 viset.

Edasijõudnute esikolmik: Alt ja Laanemets, Hütt ja Hütt, Sambla ja Neiland. Foto Timo Juursalu

Stiven Aas kaitses Eesti meistritiitlit

Eesti meistrivõistlused poksis peeti 21.-23.oktoobril Kalevi spordihallis. Tegu oli ühtlasi ka katsevõistlusega, et pääseda Eesti koondisse.

Maailmameistrivõistlustel ning Euroopas paljudel turniiridel kogemusi hankinud koondise esinumber Aas ja tunamullu poodiumile jõudnud Jelle näitasid avaraudis väga aktiivset poksi. Matš sai ootamatu lõpu aga 24 sekundit enne avaraudi lõppu, mil Aasa vasakirge täpselt Jelle lõuga tabas ning mehe karmilt ringipõrandale saatis. Stiven oli poolraskekaalus finaalis 5:0 vastasest üle. Aas oli terve nädalavahetuse väga kõrgel tasemel. Eesti meistriks tuli ka Lisa Shefer.

Alutaguse Tervise väljakutse vol 3 sai läbi

Alutaguse sammuvõistlus toimus 14.09.2022 – 15.10.2022. Võistlusel osales kokku 67 inimest. Üheskoos koguti kokku 15 212 225 sammu.

Keskmiseks sammuhulgaks osalenu kohta teeb see 227 048 ja läbiti keskmiselt 7095 sammu päevas.

Mäetaguse Spa kinkekaart – Tairi Hütt
Mäetaguse Spa kinkekaart – Merit Välja
Mäetaguse Spa kinkekaart – Liisa Säde
Mäetaguse Spa kinkekaart – Rauno Kruut
Mäetaguse Spa kinkekaart – Merike Sillat
Peaauhind – Hille Väljaotsa
sokid – Allan Läll
sokid – Arvo Rebban
sokid – Eelika Kurs
sokid – Martin Miller
sokid – Laura Kask
Seljakott – Raili Lille
Alutaguse valla pusa – Airi Nano
Alutaguse valla pusa – Sten Murdsalu
Alutaguse valla pusa – Heidi Kruut

Auhinnad saab kätte Mäetaguse teeninduskeskusest või suheldes spordispetsialist Timo Juursaluga e-maili või telefoni teel.

Kindlasti tuleb tulevikus ka sarnaseid väljakutseid. Pange vaim ja jalad valmis!

Tervelt liikudes Alutaguse!

Alutaguse KK tegemised

Alutaguse KK võõrustas 13.oktoobril JaKon Ehitus/Tamsalu meeskonda. Külalised tegid suure vahe teisel veerandil sisse ja Alutagusel enam mängu tagasi ei õnnestunud tulla. Seega tuli vastu võtta kaotus numbritega 68:83.

22. oktoobril sai Alutaguse KK Lääne-Virumaa esiliigas 71:94 kaotuse Lügenuselt.

23. oktoobril pidas Alutaguse KK oma esimese Optibet rahvaliiga mängu Ida regioonis ja võitis Entehi võistkonda tulemusega 71:48, poolaeg 36:22. Alutaguse suurim korvikütt oli Robert Soidla 17 punktiga, Ehtehil Dmitri Pugatšjov 13 punktiga.

2. novembril võõrustati lisaku Gümnaasiumi spordisaalis Lääne-Virumaa liigas Simuna SK võistkonda. Terve mäng kulges punkt-punkti, aga lõpus suudeti võtta 3-punktiline võit vastase üle.

Ida regiooni põhiohooaja teises kohtumises 4. novembril jäi Alutaguse KK alla 65:71 KK Hitole.

6. novembril oldi külas Kadrina Karudel. Tänu väga heale kolmandale veerandile saadi 9-punktilises eduseisus minna vastu viimasele veerandile. Lõpuks kindel võit 73:65.

Lääne-Virumaa I liigas hoitakse kolme võidu ja kahe kaotusega hetkel 4. kohta.

Ida-Virumaa rahvaliigas hoitakse samuti 4. kohta ühe võidu ja ühe kaotusega.

Pensioniiikka jõudnud inimeste maksuvaba tulu tõuseb 704 euroni

Alates 1. jaanuarist 2023 kehtib vanaduspensioniiikka jõudnud inimestele maksuvaba tulu keskmise pensioni ulatuses ehk 704 eurot. Ühtlasi tõuseb pensioni baasosa uuest aastast 20 euro võrra.

Sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo sõnul on järgmise aasta algusest jõustuv pensionitõus ja keskmise pensioni ulatuses kehtiv maksuvaba tulu olnud viimasel kahel aastal vaid osa sammudest, mida oleme teinud, et tagada meie vanemaealistele turvatunne. „Nii tõstisime sel sügisel üksi elava pensionäri toetuse 115-lt eurolt 200-le eurole, viime läbi üldhooldusreformi, mille tulemusel muutub hooldekodu koht järgmise aasta juulikuust inimese jaoks taskukohasemaks ning ühtlasi jõustus sel sügisel hakkamasaamist toetav 50-eurone ühekordne toetus muuhulgas vanaduspensioniiikka pensionäridele. Mul on hea meel, et oleme nõnda lühikesel ajajooksul sellised muudatused suutnud ellu kutsuda ning tean, et töö vanemaealiste heaolu nimel jätkub igal juhul,“ selgitas Riisalo.

Sotsiaalkindlustusameti peadirektor Maret Maripuu sõnul on tegemist olulise muudatusega, sest edaspidi on keskmine vanaduspensionitulumaksuvaba. „Praegu kehtib pensionäridele üldine maksuvaba tulu 500 eurot, mis sissetuleku kasvades hakkab vähenema. Jaanuarist on aga vanaduspensioniiikka jõudnutele maksuvaba tulu 704 eurot ning see ei muutu ka siis, kui pensionär jätkab tööl käimist. Seega saavad kõik vanaduspensioniealised, kelle pension

TÄIENDAV INFO:

- Info maksuvaba tulu kohta tulude üleselt on näha maksu- ja tolliameti e-teeninduses.
- Oma pensioni brutosummaga on võimalik tutvuda logides sisse kodanikuportaali eesti.ee ja valides „Minu andmed“ -> „Toetused ja pensionid“ -> „Mulle arvestatud pensioni, toetuste ja hüvitiste vaatamine“.
- Loe lisaks maksuvaba tulu muudatuste kohta sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Küsimusi saab esitada meile e-postiga info@sotsiaalkindlustusamet.ee, iseteeninduse suhtluse kaudu või helistada infotelefonil 612 1360. Palume arvestada võimaliku ooteajaga.

on järgmisel aastal üle 500 euro, jaanuarist kätte pisut rohkem raha,“ selgitas Maripuu.

Maksuvaba tulu muudatus on seotud inimese vanusega – 704eurone maksuvaba tulu kehtib ka neile, kes on otsustanud pensionile jäämise edasi lükata. Sama kehtib ka neile, kes jõuavad vanaduspensioniiikka 2023. aasta jooksul. Pensionäridele, kes pole vanaduspensionieas (nt eripensioniiikka saajad), jääb kehtima senine maksuvaba tulu süsteem.

Kui varasemalt sai vanaduspensioniealine inimene ise otsustada, kas ta soovib või ei soovi maksuvaba tulu pensionilt kasutada, siis järgmisest aastast seda valikuvõimalust enam ei ole.

Alates 2023. aasta jaanuarist arvestab sotsiaalkindlustusamet igakuiselt vanaduspensionieas inimese pensionile maksuvaba tulu kuni 704 eurot kuus. See tähendab, et kui inimese brutopension on alla 704 euro, siis sellelt

tulumaksu maha ei arvata. Selleks ei ole vaja eraldi sotsiaalkindlustusametisse pöörduda või avaldust esitada. Pensioni brutosummaga saab tutvuda riigiportaalis www.eesti.ee.

Töötavad pensionärid, kes on jõudnud või jõuavad vanaduspensioniiikka 2023. aasta jooksul ja kelle pension on väiksem kui 704 eurot, saavad maksuvaba tulu kanda üle ka oma töötasule. Selleks tuleb esitada tööandjale avaldus ning ära märkida maksuvaba tulu kasutamata osa summa, mida tööandja arvestab inimesele väljamakseid tehes. Summa õigsuse eest vastutab töötaja. Kui töötaja ei oska maksuvaba tulu kasutamata osa välja arvutada või ei soovi seda töötasult kasutada, siis tuleb järgmise aasta tuludeklaratsiooniga maksuametilt tulumaksu tagasi saamiseks anda tööandjale teada, et ta ei soovi maksuvaba tulu töötasult kasutada.

2023. aastal on vanaduspensioniiikka 64 aastat ja 6 kuud. Tuleval aastal jõuavad vanaduspensioniiikka inimesed, kes on sündinud enne 1959. aasta 1. juulit.

Metsa hooldamine on tark investering

SA Erametsakeskus

Eestis on metsaomanikel kohustus tagada, et viis aastat pärast raiet oleks enamikes kasvukohtades uus noor mets kasvamas. Meie olud tagavad küll selle, et mingisugune mets hakkab alati nagnii ka ise looduslikult kasvama. Kuid tihtilugu ei koosne selliselt alguse saanud uus mets nendest puuliikidest, mida oleks selles kasvukohas kõige mõistlikum kasvatada.

Metsaomanikel on aga võimalus oma metsa arengut suunata ning erinevate võtetega tagada, et kasvama hakkav mets oleks võimalikult kvaliteetne ja looduslikult mitmekesine. Kui tahame kasvatada sellist metsa, mida ka silmaga on ilus vaadata ja kus on hea käia, siis peab inimene pisut ikka ka kaasa aitama. Vastutustundlikel metsaomanikel on väga oluline roll meie tulevikumetsade kujundamisel. Nendel metsaomanikel, kes on juba tänavu metsas uuendustööd teinud, tasub

kindlasti taotleda metsa uuendamise toetust, et uue metsa rajamiseks tehtud kulutusi osaliselt tagasi saada. Toetust on võimalik taotleda 1. detsembrini. Metsa uuendamise toetuse taotluste esitamine Erametsakeskusele käib läbi metsaühistute, seega tuleks metsaomanikul oma taotlemise sooviga aegsasti pöörduda kohaliku metsaühistu poole. Kui aga metsaomanik on viimastel aastatel metsa raiunud, kuid ei ole veel metsa uuendanud, tasub planeerida uuendustööde tegemist järgmisel aastal. Riik toetab maapinna mineraliseerimist, taimede ostmist ja istutamist ning kuni kolme aasta vanuste noorte taimede hooldamist. Toetust võib saada ka alale, kus ei ole istutatud, vaid kus hooldatakse looduslikult tekkinud uuendust. Toetused katavad erinevatest kuludest ligikaudu poole, kui neid töid tellida teenusena. Loomulikult on metsaomanikul istutustöid ja noorendike hooldamist võimalik teha ka ise. Nii võiks hea metsaomanik päris

noores metsas, mis on alles kaks-kolm aastat kasvanud, teha rohkem ruumi ümber kaskede, okaspuude ja laialehiste puude. Kuni kolme aasta vanustes metsades sellist tööd tehes on võimalik saada toetust kuni 96 €/ha kohta. Eestis on palju noori metsasid, mida on raiutud 10 või 20 aastat tagasi ja kus kasvab praegu erinevas koosseisus leppa, haaba, kaskke, kuuske ja muid liike. Selliste metsade hooldamisel on võimalik saada endale küttematerjali või isegi müügiks sobilikku materjali ja samas tagada väärtuslikuma tulevikumetsa kasvamine. Ka neid töid võib ise teostada, kuid loomulikult võib tellida ka tööd teostamise, kui endal jaksu või aega puudu on. Uuel aastal on taas-kord võimalik taotleda metsameetme toetust, millega riik toetab kuni 30-aastaste metsade hooldamist valgustusraie või harvendusraie näol. Metsamõetmise abil saab metsaomanik oma metsast parema ülevaate ning see aitab ka metsaga seonduvalt läbimõeldumaid

otsuseid teha. Metsamajandamise kava ja värsked inventeerimisandmed aitavad hinnata, milliseid metsatöid oleks vaja teha. Kui olete viimase seitsme aasta jooksul saanud oma metsale uued inventeerimisandmed, saate nende eest taotleda kuni 13. detsembrini inventeerimise toetust. Kui alles plaanite metsa mõõtmist tellida, siis saate toetust taotleda järgmisel aastal.

Metsaga seonduvate küsimuste puhul ei tasu kunagi jääda ükski. Nii metsade hooldust puudutavates küsimustes kui ka metsandustoetuste taotlemiseks tasub pöörduda kohaliku metsaühistu poole. Metsaühistute kontaktid leiab erametsaportaalist www.eramets.ee/metsaühistud/. Metsaühistu saab aidata ka näiteks metsataimede tellimisel, istutamisel või muude metsatööde korraldamisel. Rohkem infot erinevate metsandustoetuste kohta leiab aadressilt www.eramets.ee/toetused/.

RAAMATUKOGUHOIDJA SOOVITAB

Jaana Toss

Kurtna raamatukogu

Fredrik Backman MEES NIMEGA OVE

Varrak, 2022

„Inimesed ütlesid alati, et Ove ja Ove naine on nagu öö ja päev. Ove sai muidugi aru, et nad tahavad sellega öelda, et tema on öö. See ei häirinud teda. Aga tema naisele tegi alati nalja, kui keegi niimoodi ütles, sest siis tekkis tal võimalus itsitades märkida, et Ovet on põhjust ööks pidada ainult sellepärast, et ta on liiga kooner, et päikest sisse lülitada.“

Ove on kindlate põhimõtete mees, kes ei salli korralagedust ja saamatust ning kelle arvates ainus arvestatav automark on Saab. Elu jooksul on ta pidanud üle elama mitmeid karme saatuselööke. Siiski ei ole rasked katsumused seda torisevat pedanti kalestanud ning sisimas on ta jäänud abivalmiks ja südamlikuks... ehkki näitab seda välja veidi omapärasel moel.

Naljakas ja südamlik raamat, mis räägib muuhulgas kvaliteetsete tööriistade väärtusest, erakordselt visast kassist, ootamatust sõprusel, eluaegsest armastusest ning haagisega tagurdamise peenest kunstist.

Teose järgi valmis Roots 2015. aastal ka samanimeline film.

Raamat on laenuvalmis Kurtna ja lisaku raamatukogudes.

Kristina Ohlsson ZOMBIPALAVIK

Tiritamm 2021

Kahtlaselt käituv salapärase võõras, ööpäevaringselt ringi lendavad herilased ning tulipalaval suvel kiiresti leviv mõistatuslik haigus, mis ähvardab linnaelanikud üksteise järel zombideks muuta. Kaks terase taibuga last, Herbert ja Sally, püüavad kõikide nende nähtuste põhjustele jälile saada, võttes selleks ette lausa hulljulgeid samme. Lisaks on 12aastasel Herbertil veel üks suur mure, nimelt arvab sotsiaallosakond, et mõni aasta

tagasi vanemad kaotanud poiss peaks minema kasuperesse, kuna vanaisa ei suuda tema eest piisavalt hästi hoolitseda.

Lugu läheb põnevaks juba esimestest lehekülgedest alates ning närvikõdi jätkub lõpuni välja. Teosele on lugemissoovituse andnud ka Eesti Lastekirjanduse Keskus.

Tegemist on trilooja esimese raamatuga.

Raamatut saab laenutada Kurtna raamatukogust.

Reeli Reinaus DETEKTIIV TRIIBIK LOOMAAIAS

Ronk Ronk, 2022

Esimeses klassis õppiv Pille-Riin ehk Triibik on ärksa vaimuga tüdruk, kes veedab iga vaba hetke loomaaias. Zooloogide lapsena ning loomaaia direktori lapselapsena ei kujuta ta oma elu ilma loomadeta ettegi. Teras tüdrukuna aitab ta kaduma läinud poisi üles leida ning ei löö kartma ka siis, kui ühe päris kriminaalse loo kesmesse satub.

Tempokalt kulgev humoorikas lasteraamat, mis sobib kergemaks vahelugemiseks ka täiskasvanutele.

Raamatut saab laenutada lisaku, Kurtna, Kuremäe, Kiikla, Mäetaguse, Pagari ja Tudulinna raamatukogudest.

KUULUTUSED

Ostame Eesti parima hinnaga kasvava metsa raieõigust. Küsi pakkumist juba täna! www.skpinvest.ee, info@skpinvest.ee
Tel 55 155 13, 55 003 43

Ostan igasugust vanavara. Pakkuda võib kõike. Kojukutsed, raha kohe kätte.
Tel 5198 0371.

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Mälestame lahkunuid

ALEKSEI ŠIBALOV
ALEKSANDR ORLOV
VELI-ENN VÄLIMETS
VLADIMIR SATŠUK

**Õnnitlеме
sünnipäevalapsi**

ALEKSANDRA SÄASK	98
NIINA LUPANOVA	95
RIMMA MATINA	93
ELMAR ROOSVALD	91
VALENTINA SHCHUKINA	91
MARET REGO	91
ESTER HAAMER	90
HELJU JUNOLAINEN	90
MALL PAATE	89
ELLU HEIN	89
UUDO MAASIK	89
GALINA VALGE	88
AINA-MELAIDE JUUSE	87
HELGA ROOGER	87
MAIE KLEMENT	87
MARIA ARTAMONOVA	87
VEERA LÜTTER	87
LEIDA KIVIMAA	87
TATJANA SOKOLOVA	87
ÜLO TALITEE	86
NIINA USSOVA	86
MILVI MÖLDER	86
VASYL RUDENKO	85
HÄRDA JAKOBSON	84
ILME AUNAP	84
AIVO KILK	83
PILVI REINOV	83
VAIKE REEST	83
AINO MURUMAA	82
ZINAIDA MAZURENKO	82
MART ROOST	82
LEONGINA ZAHHARTŠENKO	81
VELLO JAKSI	81
MARE HINDREUS	81
HELVE SÄÄR	80
MALLE KALAUS	80
MÄIDU KESLER	75
ZINAIDA ŠUREKOVA	70
JURI MIRONOV	70
VALENTINA TIMOŠKINA	70

ALUTAGUSE VALLA KULTUURIKALENDER

• 27. novembril kell 16
Mäetaguse mõisa hoovis
JÕULUKUU AVAMINE JA MÄETAGUSE
PÕHIKOOLI JÕULULAAT

• 27. novembril kell 14.30
Iisaku kiriku juures
Advendiküünla süütamine

• 28. novembril kell 18.30
Iisaku rahvamajas
Iisaku rahvamaja näiteringi etendus
ÜKSILDASED. Vabaannetus

• 2. detsembril kell 19
Iisaku rahvamajas
KIIKLA KOGUKONNATEATRI ETENDUS
„AUGUST JA JULIA“. Pilet 3 €

• 4. detsembril kell 14-16
Kurtina noortekeskuse aias
JÕULUOOTUSE 2. PÜHAPÄEV KURTINA
ASULAS. Laad, etteasted, laternarongkäik

• 4. detsembril kell 18
Iisaku rahvamajas
PLMF esitleb: Atlan Karp, Virgo Veldi,
Kai Ratassep. Pilet 4/5 €

• 5. detsembril kell 11
Iisaku rahvamajas
Miksteatri külalissetendus PÕIALPOISS
NILS KARLSSON. Pilet 7 €

• 9. detsembril kell 11
Mäetaguse rahvamajas
Tallinna Lasteteatri Lepatriinu
„SIRIN SÄRIN“. Pilet 3 €

• 10. detsembril kell 16
Tudulinna Kogukonnajajas
JÕULUKOHV. Tänuüritus ja kontsert
Ootame kõiki hubases meeleolus kohvi
ja suupistide nautima ning aasta
kauneid hetki meenutama.
Korraldaja MTÜ Tudulinna Kultuurikants

• 11. detsembril kell 10-13
IISAKU JÕULULAAT
Kauplejate registreerimine:
www.elulaadikoda.ee või
https://fb.me/e/2WfXQ29c

• 12.-22. detsembrini
Kiikla rahvamajas
JÕULUMEMMEMAA

• 14. detsembril kell 14
Iisaku raamatukogus
HUVITAVATE KOHTUMISTE KLUBI
külalisspordipedagoog, riigikaitse
õpetaja, Kaitseliidu liige ja Iisaku Valla
aukodanik Kalvi Kivimäe

• 16. detsember kell 17.30
Iisaku rahvamajas
IISAKU KUNSTIDE KOOLI JÕULUKONTSERT

TÄPSEM INFO
Alutaguse Huvikeskuse kodulehel
www.alutagusehuvikeskus.ee või
Alutaguse valla kodulehel
www.alutagusevald.ee/kalender

ALUTAGUSE HUVIKESKUS
tel 336 6963 ja 5885 9979,
e-posti aadress huvikeskus@alutagusevald.ee

• 18. detsembril kell 11-14
Pagari seltsimajas
PIPARKOOGIMAJA JÕULUTOAD
11.00-11.30 Muinasjutuhommik väikes-
tele ja suurtele " Õpetlikud muinaslood"
11.00-11.40 Piparkookide töötuba
Jõulukaunistuste töötoad – jõluetend
kuusele või aknale. Kogu sünnimuse
jooksul avatud jõuluteemaline fotonurk.
Avatud väike jõulaat ja vanade jõulu-
ehete näitus

• 18. detsember kell 16
Iisaku rahvamajas
ON JÄLE JÕULUAE. Iisaku segakoori
jõulukontsert koos üllatusesinejatega.
Sissepääs tasuta

• 29. detsembril kell 15
Kiikla rahvamajas
PEREPÄEV – Pühadehõnguline
päraslõuna

• 30. detsembril kell 19
Mäetaguse rahvamajas
AASTALÕPUPIDU ANSAMBLIGA
NUKKER KÜKEKE
Tantsustuudio Ciara kabareeprogramm.
Piletid kuni 21. detsembrini 8 €, hiljem 10 €.
Piletid müügil Mäetaguse rahvamajas
või Fienta piletimüügikeskkonnas.
Laudade katmine piduliste endi poolt.
Uksed avatud alates kell 18.30.
Lisainfo ja laudade broneerimine
huvikeskus@alutagusevald.ee
või tel 336 6960.

• 30. detsembril kell 20
Tudulinna rahvamajas
LAULU-MÄNGU SELTS 130
Tantsuks ansambel Dolores.
Õhtujuht Aarne Pärn. Pääse 10 €, seltsi liikmele 5 €. Laudade broneeri-
mine 522 4848 (Marika Valter).
Laua katmine piduliste endi poolt.

• 31. detsembril kell 21
Iisaku rahvamajas
AASTAVAHETUS RAHVAMAJAS.
Tantsuks ansambel ExPert.
Kohvi ja tee laual, muu suupärase toovad
pidulised ise kaasa.
Pilet eelmüügist 8 €, kohapeal 10 €

• 18. jaanuaril kell 17
Iisaku raamatukogus
HUVITAVATE KOHTUMISTE KLUBI
Külaliskirjanik ja Sagadi metsamuseumi
juhataja Ain Kütt.

NÄITUSED

- Oktoober-november esemenäitus „Ridikül ja tengelpung“ Iisaku raamatukogus.
- November-detsember fotonäitus „Vanake Jõhvi“ Kurtina raamatukogu-seltsimajas.
- November-detsember Elle Metsa fotode näitus Mäetaguse rahvamaja triibukoridoris.
- Detsember-jaanuar fotonäitus „Namiibia“ Iisaku raamatukogu trepialgla.

